

Pedagogisch Beleidsplan KDV
Mei 2019
Versie 1

Inleiding

Dit is het pedagogisch beleidsplan van Kindercentrum De Kids Loods. Het pedagogische beleidsplan is richtinggevend voor de dagelijkse gang van zaken wat betreft de opvang van de kinderen. Het is geschreven voor alle bij de kinderopvang betrokken partijen. Hieronder wordt verstaan: ouders/verzorgers, de pedagogisch medewerkers en andere betrokkenen (bedrijven, GGD, gemeente).

De ouders/verzorgers: Kindercentrum De Kids Loods wil de ouders/verzorgers een beeld geven van de opvang die aan de kinderen wordt geboden, de wijze waarop de opvang geregeld is, de activiteiten die worden ondernomen en de manier waarop de pedagogisch medewerkers met de kinderen omgaan.

De pedagogisch medewerker: Het pedagogisch beleidsplan is opgesteld voor de pedagogisch medewerkster (pedagogisch medewerker) en bied hun houvast in de dagelijkse omgang met de kinderen. Het stimuleert hun om in de dagelijkse praktijk stil te staan bij het werk waardoor de kwaliteit en het bewustzijn hiervan bevorderd wordt.

Andere betrokken: Hieronder wordt verstaan bedrijven in de omgeving, verschillende instellingen, de GGD en gemeente. Door het lezen van dit plan kunnen zij inzicht krijgen in onze manier van werken binnen het kindercentrum maar ook in de kwaliteit en professionaliteit die wij als kindercentrum bieden.

Kindercentrum De Kids Loods is een kindercentrum welke is gevestigd aan de Walmolenstraat 3 te Almere. Het kindercentrum biedt kleinschalige opvang aan kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. Er zijn 3 verschillende groepen, één kinderdagverblijf groep (kinderen van 0-4 jaar) waar 12 kindplaatsen zijn en twee buitenschoolse opvang groepen (kinderen van 4-13 jaar) waar in totaal 30 kindplaatsen mogelijk zijn. De buitenschoolse opvang bestaat uit voorschoolse opvang (VSO), tussen schoolse opvang (TSO), naschoolse opvang (NSO), vakantieopvang en opvang tijdens studie/margedagen.

Wij willen graag in dit pedagogisch beleidsplan aan u vertellen hoe wij bij ons kinderdagverblijf te werk gaan. Wij wensen u veel plezier met het lezen van dit pedagogisch beleidsplan van Kindercentrum De Kids Loods.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Hoofdstuk 1: De Kids Loods	4
1.1 De Kids Loods	4
1.2 Visie	4
Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien vanuit basisveiligheid, vertrouwen en kennis	5
2.1 Emotionele veiligheid	5
2.1.1 Structuur en grenzen stellen	5
2.1.2 Sensitieve responsiviteit	6
2.1.3 Respect voor de autonomie	6
2.1.4 Praten en uitleggen	7
2.1.6 Mentorschap	8
2.1.7 Wennen	8
2.2 Persoonlijke ontwikkeling	9
2.2.1 Motorische vaardigheden	9
2.2.2 Creatieve vaardigheden	10
2.2.3 Cognitieve vaardigheden	12
2.2.4 Taalvaardigheden	13
2.2.5 Activiteiten bij De Kids Loods	15
2.3 Sociale ontwikkeling	16
2.3.1 Samenspel	16
2.3.2 Conflicten in het samenspel	17
2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren	17
2.4 Waarden en normen	18
2.5 Waarnemen van de ontwikkeling	19
2.5.1 Observeren en oudergesprekken	19
2.5.2 Overdracht naar school	20
2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling	20
Hoofdstuk 3: De Kids Loods informatie voor ouder en kind	22
3.1 Stamgroepen	22
3.1.1 Stamgroep	22
3.1.2 Verlaten van de basisgroep	22
3.2 Dagindeling	23
3.2.1 Dagindeling	23
3.2.2 Slaapbeleid	24
3.3 Diensten, extra dagen, en ruildagen	24
3.3.1 Extra dagen en ruildagen	24

3.4 Openingstijden, brengen en halen en sluitingsdagen	25
3.5 Oudercommissie	25
3.6 Klachten	26
Hoofdstuk 4: wet kinderopvang	27
4.1 Drie uren regeling	27
4.2 Pedagogisch medewerkers, stagiaires en vrijwilligers	27
Stagiaires:	28
4.3 Ondersteuning andere volwassenen.....	29
Externe adviseur	29
Pedagogisch beleidsmedewerker	30
Leidinggevende	30
4.4 Beroepskracht kind ratio	30
4.5 Beleid veiligheid en gezondheid	31
4.5.1 Vier ogen principe.....	31
4.5.2 Achterwachtregeling.....	31

Hoofdstuk 1: De Kids Loods

1.1 De Kids Loods

Kindercentrum De Kids Loods biedt kleinschalige opvang aan. Door de groepen klein te houden is er ruimte voor elk individueel kind om zich optimaal te ontwikkelen in een veilige omgeving. Wij vinden het belangrijk om de kinderen een tweede thuis te bieden, waar zij zich prettig, veilig en gezien voelen. Dit doen wij door duidelijkheid te bieden aan de kinderen door bijvoorbeeld het hebben van een vaste dagindeling. Daarnaast zijn de pedagogisch medewerkers de gehele dag beschikbaar voor de kinderen om mee te kletsen, te knuffelen en te spelen. Wij proberen het gevoel van een familie te creëren door het kind te volgen, het kind de vrijheid te geven om zelf dingen te ontdekken, het kind mee te laten helpen met huishoudelijke klusjes en vooral door met elkaar te praten en te spelen. Net zoals in een familie zijn er wel eens 'botsingen', maar daar praten we over en lossen we samen op.

Niet alleen vindt Kindercentrum De Kids Loods het belangrijk om een tweede thuis te zijn voor de kinderen, ook besteden wij veel aandacht aan de ontwikkeling van de 'eigen ik' van de kinderen. Dit doen wij bijvoorbeeld door de kinderen de mogelijkheid te bieden om zelf keuzes te maken, zodat zij zich op hun eigen unieke wijze kunnen ontwikkelen. Zo is er uiteenlopend speelgoed aanwezig voor de kinderen waar zij uit kunnen kiezen en is er voor ieder iets interessants wat aansluit bij hun ontwikkelingsniveau. Maar ook door de kinderen te behandelen vanuit gelijkwaardigheid, ontwikkelen zij hun eigen ik. Op deze manier worden kinderen namelijk steeds zelfstandiger en elke keer als zij zich gelijkwaardig voelen en zelf dingen mogen proberen, groeit het zelfvertrouwen.

De ontwikkeling van de kinderen stimuleren wij het liefst spelenderwijs. De maatschappij van tegenwoordig is erg gericht op de prestaties van kinderen, kindercentrum De Kids Loods probeert deze prestatiedruk zo lang mogelijk weg te houden van kinderen door spelenderwijs de ontwikkeling te stimuleren. Dit houdt in dat wij niet op een schoolse manier informatie willen overbrengen aan de kinderen, maar dat wij dit proberen door spelmateriaal aan te bieden waarin dit is verweven.

Tot slot vindt Kindercentrum De Kids Loods het belangrijk om een goede band te hebben met de ouders. Dit is van belang omdat wij door te praten en te overleggen met de ouders, zoveel mogelijk kunnen aansluiten bij wat de kinderen gewend zijn vanuit huis (zolang dit past binnen het kindercentrum).

1.2 Visie

Bij Kindercentrum De Kids Loods bieden wij kinderen een tweede thuis, waar zij zich prettig, veilig en gezien voelen. Het ontwikkelen van een 'eigen ik' neemt een belangrijke plek in tijdens de kinderopvang bij De Kids Loods en de kinderen ontwikkelen zich spelenderwijs. De pedagogisch medewerkers werken kindvolgend en stimuleren het eigen initiatief van de kinderen. Door een goede band en communicatie te hebben met ouders kunnen wij inspelen op wat de kinderen gewend zijn vanuit huis en op deze manier zoveel mogelijk aansluiten bij het 'eigen ik' van de kinderen.

Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien vanuit basisveiligheid, vertrouwen en kennis

2.1 Emotionele veiligheid

Zoals in de visie al naar voren is gekomen vinden wij het bij Kindercentrum De Kids Loods erg belangrijk dat kinderen zich prettig, veilig en gezien voelen. Wij vinden dit zo belangrijk omdat kinderen zich pas kunnen ontwikkelen als zij zich veilig en geborgen voelen. Pas dan gaan zij de wereld om zich heen ontdekken. Daarom bieden wij de kinderen een prettige omgeving door het in te zetten van vaste pedagogisch medewerkers die kindvolgend zijn en inspelen op de unieke behoeftes van de kinderen.

2.1.1 Structuur en grenzen stellen

Het bieden van structuur en stellen van grenzen is een belangrijk onderdeel om de emotionele veiligheid van kinderen te waarborgen. Door een duidelijk dagritme te hebben en door de kinderen te vertellen wat er komen gaat, zorgen de pedagogisch medewerkers er voor dat de kinderen zich voor kunnen bereiden op de gebeurtenissen van die dag. Het kind weet waar het aan toe is en wat hem te wachten staat. Het herkenbare en terugkerende ritme geeft een gevoel van veiligheid en vertrouwen. Op de groepen zijn daarnaast vaste regels en gewoontes waardoor de structuur voor de kinderen duidelijk is. *Zoals het zingen voor het eten en drinken*. Daarnaast is er structuur in de groepsruimte, ieder kind wordt opgevangen in een vaste groep met eigen groepsruimte. De eigen groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind en de ruimtes zijn op herkenbare wijze ingedeeld met plaatsen voor rust en actie en mogelijkheden die aansluiten bij de leeftijd en het ontwikkelingsstadium van een kind. In de ruimtes wordt evenwicht geboden tussen veiligheid en uitdaging. Ten slotte zorgen de vaste gezichten op de groep voor consequentie en structuur, wat ook weer bijdraagt aan de emotionele veiligheid van de kinderen.

De kinderen zijn vrij aan het spelen, het is bijna tijd voor het eten op het KDV. 'Over 5 minuten gaan we opruimen, naar het toilet als dat nodig is, dan gaan we de handen wassen en aan tafel!'. Op deze manier geeft de pedagogisch medewerker duidelijk aan de kinderen aan waar zij aan toe zijn en kunnen zij zich voorbereiden op het afronden van het vrij spel.

Het grenzen stellen op Kindercentrum De Kids Loods gebeurt in eerste instantie door het hebben van duidelijk regels waaraan de kinderen zich moeten houden. Hierdoor weten de kinderen wat er van hen verwacht wordt. Ook laten de pedagogisch medewerker aan de kinderen zien wat er van hen verwacht wordt, zij geven dus het goede voorbeeld. *Goedemorgen Jasmin, wat fijn dat je er weer bent!* Als de kinderen zich aan de regels houden dan is hier positieve aandacht voor vanuit de pedagogisch medewerkers, dus als een kind netjes op haar billen zit aan tafel wordt dit geprezen. Elk kind zoekt echter wel eens de grenzen op, dit is een onderdeel van de ontwikkeling van kinderen. Als de grens wordt opgezocht dan herhalen de pedagogisch medewerkers de regel, zodat het kind de mogelijkheid krijgt om zich aan deze regel te houden of wordt het positieve gedrag van andere kinderen aangehaald *"kijk eens, Piet zit al goed op zijn billen dus hij zit klaar om te eten"*. Vaak is dit al genoeg om het gedrag om te buigen. Het komt wel eens voor dat het kind zich dan alsnog niet aan deze regel houdt. Wij waarschuwen de kinderen drie keer. Dit doen wij door naar het kind toe te lopen en op ooghoogte met het kind te praten. Wij vertellen dan wat de regel is en waarom dit belangrijk is: *Buiten mogen we rennen, maar binnen lopen wij want anders kunnen we botsen en dat doet pijn*. Na de derde waarschuwingen mag het kind even op een stoeltje gaan zitten om na te denken over de regel die is overtreden en voornamelijk om tot rust te komen. Afhankelijk van de leeftijd wordt er met het kind afgesproken hoe lang hij of zij op het stoeltje (of bij jonge leeftijd aan tafel of in de box) zal zitten (maximaal 3 minuten). De pedagogisch medewerker bespreekt met het kind waarom het even op het stoeltje moet zitten (welke regel is er, waarom en hoe heeft het kind deze overtreden) en hoe lang het op het stoel mag zitten. Nadat de tijd om is komt de pedagogisch medewerker weer terug, hebben ze het nog even over wat er is gebeurd en maken ze het weer goed. De mate waarin we ingaan op het incident hangt af van de leeftijd van het kind. Daarna mag het kind weer lekker verder spelen!

2.1.2 Sensitieve responsiviteit

Daarnaast zijn wij bij De Kids Loods sensitief responsief. Dit houdt in dat de pedagogisch medewerkers de signalen van de kinderen opmerken en hier tijdig en op een passende wijze op reageren. Wij doen dit door te allen tijde aanwezig te zijn voor de kinderen. Niet alleen door fysiek aanwezig te zijn, maar ook door mentaal bezig te zijn met de kinderen. *Bijvoorbeeld door rond te kijken tijdens vrij spel en actief aan het observeren te zijn zodat er geen signalen worden gemist.* Zoals al eerder benoemd zijn wij kindvolgend en wij passen onze reacties dan ook aan op elk individueel kind. De pedagogisch medewerkers benaderen de kinderen zoveel mogelijk positief, zodat zij zich welkom en veilig voelen. Dit is in de praktijk terug te zien doordat de pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk op ooghoogte van de kinderen communiceren en hen bijvoorbeeld complimenten geven, met de naam aanspreken en doorvragen als een kind iets verteld. Tijdens de communicatie reageren de pedagogisch medewerkers zowel verbaal als non-verbaal. *Denk hierbij aan het bemoedigend knikken of glimlachen naar de kinderen.* Verder is er regelmatig lichamelijk contact, door hetzij een knuffel, een aai over de bol of het kind wordt opgetild als het getroost moet worden. Ook hierbij zijn we kindvolgend, proberen we ons te verplaatsen in het kind en kijken we echt naar wat het kind fijn zal vinden. Als kinderen emoties ervaren dan benoemen wij deze of vragen we het kind (als deze oud genoeg is) naar de emoties die hij of zij ervaart, indien het kind jonger is zal dit gebeuren door het stellen van een gesloten vraag; *ben jij verdrietig?*, betreft het een baby dan zal de pedagogisch medewerker de emotie zelf interpreteren en benoemen '*jij bent verdrietig*'. Hierbij vinden het van belang dat de pedagogisch medewerker beaamt dat de emotie gevoeld mag worden 'ik snap wel dat jij verdrietig bent'. Op deze wijze wordt het kind erkent en gehoord. Daarna zal de pedagogisch medewerker op zoek gaan naar een passende oplossing en indien mogelijk bij peuters samen nadenken over een oplossing voor de emotie, denk hierbij aan; even samen knuffelen en een boekje lezen op de bank of juist spelen met het favoriete speelgoed!

De verzorgingsmomenten zijn dé momenten voor individuele aandacht *bijvoorbeeld tijdens het verschonen van de kinderen, dan is er veel oogcontact en kan de pedagogisch medewerker op alle signalen reageren van het kind.* Ten slotte onderneemt de pedagogisch medewerker elke dag meerdere contactinitiatieven, waarbij het eerste contactmoment is bij binnenkomst. De kinderen worden dan altijd gegroet en verwelkomd door de pedagogisch medewerkers.

Het is de eerste echte dag voor baby Sam na de wenmomenten en hij huilt als zijn ouders weg gaan. 'Agh, ben je verdrietig? Het is ook jammer dat papa en mama naar werk moeten! Gelukkig komen ze je aan het einde van de dag weer ophalen en dan kunnen ze heerlijk met je knuffelen. Wij gaan er een gezellige dag van maken en gezellig samen spelen'. De pedagogisch medewerker benoemt de emoties die zij ziet bij Sam en bevestigt dat deze gevoelens oké zijn. Vervolgens probeert ze hem te troosten door hem op schoot te nemen en te kletsen. Op deze manier wordt er gereageerd op de signalen die Sam afgeeft en voelt hij zich gezien en gehoord.

2.1.3 Respect voor de autonomie

. Als je respect hebt voor de autonomie van het kind, wil dat zeggen dat je respect hebt voor wie het kind is, voor de eigenheid van het kind en voor wat het kind wilt. Het ene kind is wat drukker, wat onderzoekender, het andere kind wat meer afwachtend. Het ene kind is wat sneller met motorische vaardigheden en het andere kind is sneller met taalvaardigheden. Door een kind het gevoel te geven dat het mag zijn wie het is en dat het er toe doet wat hij wil, krijgt hij het gevoel dat de pedagogisch medewerker vertrouwen heeft in hem en dat draagt bij aan het vertrouwen dat hij in zichzelf heeft waardoor een kind weer verdere stappen durft te zetten. Door respect voor autonomie geeft de pedagogisch medewerker kinderen de kans om op te groeien tot autonome volwassenen: zelfstandige, verstandige mensen die de consequenties van hun eigen gedrag overzien en zich verantwoordelijk voelen voor hun eigen daden. In de praktijk betekent dit bij De Kids Loods dat kinderen de vrijheid krijgen om de persoonlijkheidskenmerken te gaan ontwikkelen zoals zelfstandigheid, flexibiliteit en creativiteit. In principe gebeurt dit vanuit het kind zelf door spel en door het ontdekken van de wereld om hen heen. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen daarnaast in hun zelfstandigheid en in hun

ontdekkingstocht. Dit geeft het kind zelfvertrouwen en een kans om zich op een gezonde wijze te ontwikkelen. Kinderen worden dus uitgedaagd om eerst een situatie zelf proberen op te lossen. Dit kan zowel het uitproberen van een nieuwe vaardigheid als het oplossen van een ruzie zijn. De pedagogisch medewerker speelt hierbij een ondersteunende rol, door de kinderen aan te moedigen om iets te proberen of handreikingen te geven om een conflict op te lossen. *Misschien als je iets meer kracht zet dat het dan wel lukt, probeer maar!*

Om kinderen goed te leren omgaan met hun gevoel, vinden wij het daarnaast belangrijk dat pedagogisch medewerkers de gevoelens respecteren van de kinderen, dat ze onderkent worden en goed verwoord worden. Ieder kind heeft recht op zijn eigen boosheid, verdriet, angsten, genot en plezier. Door deze gevoelens voor de kinderen te verwoorden leert een kind zijn gevoelens te herkennen en voelt het zich gezien. We leren kinderen hun emoties te uiten: aan alle emoties wordt de ruimte gegeven. Daar waar een kind zich verliest in een bepaald gevoel zullen we het kind helpen en ondersteunen om de situatie beter te kunnen hanteren. *Hoe voel je je nu? Hoe komt dat? Wat kunnen we doen zodat je weer een fijn gevoel hebt?*

Het is belangrijk dat de kinderen de mogelijkheid krijgen persoonlijkheidskenmerken als zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit te ontwikkelen. Door kinderen zelf te laten kiezen waarmee ze willen spelen, worden zij geprikkeld zelfstandig initiatieven te nemen. Kinderen die veel eenzijdige keuzes maken, of moeite hebben zelfinitiatief te nemen worden daarin begeleid en gestimuleerd door de pedagogisch medewerkers. Gedurende de dag krijgen de kinderen daarom meerdere keuzes om te maken: *Welke kleur beker wil je? Met wat voor soort speelgoed ga je spelen? Wil je jam of kaas op je boterham?*

Naast de stimulatie om zelf dingen te proberen, keuzes te maken en hun gevoel te uiten, vinden we het heel erg belangrijk om de gedachtes en ideeën van de kinderen te accepteren en hen hierbij het gevoel te geven dat wij ze waarderen om deze gedachtes en ideeën. Dit doen we door mee te gaan in de voorstellen die zij doen (zover dit mogelijk is) en door het gesprek met de kinderen aan te gaan als zij ons iets vertellen. Ten slotte vragen wij om de medewerking van de kinderen en commanderen wij de kinderen zo min mogelijk, dit doen wij eigenlijk alleen als we denken dat een situatie onveilig is voor de kinderen.

Brian komt naar de pedagogisch medewerker toe: 'Mogen we voetballen?', 'Wat een goed idee van jou Brian! Zullen we eerst het speelgoed binnen opruimen? Dan kunnen we daarna onze schoenen en jas aandoen en buiten gaan voetballen!'. Brian knikt en begint alvast met het opruimen van de blokken.

2.1.4 Praten en uitleggen

Van jongs af aan staan kinderen al in contact met de wereld om hen heen en alles en iedereen die daarin voorkomt. Om deze te verkennen nemen zij allerlei contactinitiatieven zoals: brabbelen, oogcontact maken, een verhaal vertellen en vragen stellen. De hele dag communiceren pedagogisch medewerkers met de kinderen. Zij doen dit zowel verbaal als non verbaal. Denk bij verbaal aan het antwoord geven op vragen van kinderen, maar ook het samenvatten van iets wat een kind vertelt of het stellen van vragen naar aanleiding van een verhaal van een kind. Denk bij non verbaal aan het bevestigend knikken, glimlachen en dergelijke waarmee de pedagogisch medewerkers aan de kinderen laten zien dat zij luisteren en dat de kinderen gezien worden. Kinderen leren taal en grammatica door te communiceren met volwassenen en andere kinderen. Praten en uitleggen kan de kinderen helpen om duidelijkheid te krijgen over wat er gebeurd of gaat gebeuren. De pedagogisch medewerkers benoemen daarom de hele dag door wat ze doen en wat er gebeurd. *'Ik loop even naar de keuken want ik ga het fruit pakken', 'Fenna, wat ben jij fijn met de bal aan het rollen zeg', 'James, jij bent een hele hoge toren aan het bouwen zie ik!', 'Ik zie dat jij al op je zij aan het draaien bent Teun!'* Ten slotte passen de pedagogisch medewerkers zich aan, aan het begripsniveau en de interesse van de kinderen. Dus de moeilijkheidsgraad van de woorden die de pedagogisch medewerkers gebruiken wordt steeds lastiger naarmate de kinderen verder komen in hun ontwikkeling en begrip van taal.

Senna van 5 maanden wordt vastgehouden door de pedagogisch medewerker. Senna kijkt naar de pedagogisch medewerker en beweegt haar mond. De pedagogisch medewerker maakt dezelfde mondbewegingen als Senna. Senna begint te glimlachen, waarop de pedagogisch medewerker ook glimlacht.

2.1.6 Mentorschap

Om zo goed mogelijk aan het gevoel van emotionele veiligheid te kunnen voldoen maken we bij De Kids Loods gebruik van mentoren. Elk kind krijgt bij de start van de kinderopvang een mentor aangewezen. De ouders krijgen dit mondeling te horen tijdens de intake. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep. De mentor is direct betrokken bij de opvang van het kind en is daarom ook het directe aanspreekpunt voor de ouders en het kind, om de doelen, de ontwikkelingen en het welbevinden te bespreken. Elke pedagogisch medewerker heeft een aantal kinderen als mentorkind. De zorg van het kind blijft natuurlijk in de handen van het hele team dat werkzaam is op de groep. Het is de verantwoordelijkheid van de mentor om bijzonderheden en gemaakte afspraken met betrekking tot zijn/haar mentor kind te melden aan het team. Dit doen wij doormiddel van overdrachten, maandelijkse vergaderingen en doormiddels mail en het planbord op de groep. Het toewijzen van een mentor aan de kinderen schept voor de pedagogisch medewerker de ruimte en gelegenheid om deze kinderen echt goed te leren kennen. Door deze extra ruimte kan de pedagogisch medewerker de begeleiding en zorg beter afstemmen op de individuele behoeften van het kind. Dit schept een speciale band tussen mentor en kind. Een goede vertrouwensband verhoogt het gevoel van emotionele veiligheid. Doordat de mentor nauw betrokken is bij de opvang en de ontwikkeling van het kind, kunnen ontwikkelingsproblemen beter en sneller gesignaleerd worden. De mentor is dus verantwoordelijk voor het observeren van het kind en voor de gesprekken die met de ouders worden gevoerd. Ten slotte zijn ze het aanspreekpunt voor ouders en het kind. Tevens is de mentor verantwoordelijk voor de overdracht naar het basisonderwijs en de buitenschoolse opvang.

2.1.7 Wennen

Het is voor een kind dat nieuw op de kinderopvang komt altijd even spannend, daarom maken we gebruik van een wennmomenten. Dit houdt in dat een kind een keer langskomt om zich prettig te kunnen voelen in de nieuwe omgeving, de nieuwe pedagogisch medewerkers en de nieuwe toekomstige vriendjes. Het wennen begint bij het intakegesprek. In dit gesprek zal de houder van het kinderdagcentrum meerdere vragen over uw kind stellen om een goed beeld te krijgen van het kind. Verder krijgt u een rondleiding op de groep en is er natuurlijk voor u ook ruim de gelegenheid om vragen te stellen aan zowel houder en pedagogisch medewerkers. Na het intakegesprek gaan we afspraken maken voor de wendagen. Bij het wennen denken wij niet alleen aan het kind. Het valt voor veel ouders niet mee hun kind zomaar aan een kinderopvang toe te vertrouwen. Meestal zijn 1 of 2 wendagen voldoende.

Tijdens het wennen brengt u uw kind om 9.00 uur en kunt u hem of haar om 13:00 uur weer op komen halen. U kunt als u dat fijn vindt nog even op de groep blijven om te kijken hoe het met u kind zal gaan. Tijdens de wenperiode zal er intensief contact zijn met de pedagogisch medewerkers die u een goed beeld geven van hoe de dag is verlopen. Om het kind zich zo veilig mogelijk te laten voelen is het fijn dat er vaste pedagogisch medewerkers op de groep werken, met zoveel mogelijk vaste tijden. De 2e keer dat u uw kind brengt is het handig om een afspraak in de middag te maken, zodat uw kind ook het middagprogramma van de dag mee heeft gemaakt. Ook deze middag zal 4 uur duren en afhankelijk van de slaaptijden van het kind worden ingepland. Na de wendagen zullen we deze met de ouders evalueren en afspraken maken voor de vaste opvangdagen.

Bij nieuwe kinderen, biedt de pedagogisch medewerker extra aandacht en ontfermt zich over het kind wanneer deze binnenkomt. Tijdens de intake zal er met ouders ook goede afspraken worden gemaakt over het afscheid nemen, zodat er geen vervelende situaties ontstaan die niet fijn voelen voor kind of ouder. Het kind kan na binnenkomst zelf een activiteit of speelgoed kiezen waar mee gespeeld kan worden. Het is wel erg van belang dat ouder/verzorgers duidelijk tegen het kind zeggen dat ze weg gaan en dan ook echt daadwerkelijk gaan. Zo wordt het afscheid voorspelbaar. Het kind zal samen met de pedagogisch

medewerker de ouders nog even uitzwaaien voor het raam. Aan het einde van de dag wordt het kind natuurlijk weer opgehaald door ouders of verzorgers. De ouders zorgen dan zelf weer voor het aankleden van het kind (jas en schoenen aan doen). Vanaf het moment dat de ouders weer op het kinderdagverblijf zijn, zijn de ouders verantwoordelijk voor hun kind.

2.2 Persoonlijke ontwikkeling

In principe gebeurt het ontwikkelen van de persoonlijke competentie vanuit het kind zelf, door spel en door het ontdekken van de wereld om zich heen. We vinden het belangrijk kinderen te stimuleren dingen zelf te doen om ze op die manier te laten ervaren dat ze veel dingen al zelf kunnen. Dit geeft het kind zelfvertrouwen en een kans tot verdere ontwikkeling. Bij jonge kinderen zijn ontdekken en spel de belangrijkste middelen om grip te krijgen op hun omgeving. Exploratie en spel kunnen worden bevorderd door de inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten. De inrichting van de ruimte moet zodanig zijn dat het kind zich veilig voelt en met aan de leeftijd aangepast materiaal kan spelen. De vaardigheden van pedagogisch medewerkers zijn ook erg belangrijk in het uitlokken en begeleiden van spel.

2.2.1 Motorische vaardigheden

De ontwikkeling van de motorische vaardigheden dragen enorm bij aan het opgroeien tot een zelfstandig individu. Onder de motorische vaardigheden wordt zowel de grove als de fijne motoriek bedoeld. Onder de grove motoriek vallen grote bewegingen, zoals kruipen, tijgeren of rollen. Onder de fijne motoriek verstaan we de kleine bewegingen, waar meer aandacht of concentratie voor nodig zijn, zoals plakken, tekenen, kralen rijgen en de pincetgreep. Kinderen moeten vaak bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek beheersen voordat zij toe zijn aan activiteiten binnen de fijne motoriek. Daarnaast is de motorische ontwikkeling nauw in verbinding met andere ontwikkelingsgebieden. Zo vraagt de ontwikkeling van spraak en het uiten van emoties om motorische vaardigheden. Om de motorische vaardigheden zo goed mogelijk te ontwikkelen stimuleren de pedagogisch medewerkers de kinderen door spelmateriaal, activiteiten en begeleiding aan te bieden. Bij deze stimulansen wordt er altijd gekeken naar het ontwikkelingsniveau van het kind en wordt de stimulans hierop aangepast.

De pedagogisch medewerkers stimuleren de motorische ontwikkeling bij kinderen op het kinderdagverblijf door buiten-speel-activiteiten aan te bieden zoals overgooien met de bal, fietsen en rennen. Daarnaast bieden zij ook knutselactiviteiten aan, welke voornamelijk de fijne motoriek stimuleren. Op de groep en in de buitenruimte zijn diverse materialen aanwezig waarmee zij tijdens vrij spel de motorische ontwikkeling kunnen oefenen (spelenderwijs) denk hierbij aan meerdere soorten materialen om te voelen, kleurpotloden, ballen en een zand- watertafel. Ten slotte begeleiden de pedagogisch medewerkers de kinderen in de ontwikkeling van de motorische vaardigheden door hen aan te moedigen en daar waar nodig hulp te bieden.

De baby's beginnen hun ontwikkelingsreis door te ontdekken wat zij allemaal met hun eigen lichaam kunnen. Ze zijn voornamelijk actief op sensomotorisch gebied en ontdekken zichzelf en de omgeving door middel van de zintuigen. Naarmate baby's ouder worden zullen zij zich bezig gaan houden met grove motorische vaardigheden als omrollen, het omhoog houden van het hoofdje, tijgeren, kruipen, optrekken en uiteindelijk lopen, en fijn motorische vaardigheden als grijpen, objecten oprapen, het vasthouden van een beker en de pincetgreep. De pedagogisch medewerkers kunnen de baby's stimuleren door veel sensomotorisch materiaal en activiteiten aan te bieden, letterlijk de ruimte te geven om te oefenen met bewegen, door blokken en ballen en dergelijke aan te bieden, door met hen te bewegen tijdens babygym of op muziek en ten slotte door hen vocaal aan te moedigen.

Sanne van 6 maanden ligt op haar buik op het kleed. De pedagogisch medewerker observeert haar en ziet dat zij druk aan het oefenen is met tijgeren. Sanne komt al aardig vooruit! Doordat kinderen weinig tot niet in de box liggen, maar de ruimte hebben op de grond heeft Vera letterlijk en figuurlijk de ruimte om te oefenen met tijgeren.

Aylin ligt op de speelmat, de pedagogisch medewerker pakt een zachte bal en gaat in de buurt van Aylin op de grond zitten. 'Ben je lekker aan het spelen Aylin? Kijk eens wat ik heb meegenomen voor je, een bal. Ik ga de bal nu naar je toe rollen.' De pedagogisch medewerker rolt de bal rustig richting Aylin en de bal blijft een klein stukje van haar verwijderd liggen. Aylin strekt haar hand uit, maar kan er net niet bij. Vervolgens tigt ze naar de bal om deze te kunnen aanraken. 'Goed zo, Aylin!'.

De dreumesen breiden hun wereld letterlijk en figuurlijk uit doordat zij zich verder kunnen voortbewegen dan ooit te voren! Zij gaan of kunnen al stapjes zetten en gaan oefenen met de ingewikkeldere motorische vaardigheden als klimmen, rennen, zelfstandig eten en drinken, zelfstandig aan- en uitkleden, het rollen van de bal, het schoppen tegen de bal, het bouwen van torens en het tekenen met een potlood. De pedagogisch medewerkers kunnen de dreumesen stimuleren door lekker met hen buiten te spelen, te bewegen op muziek of door middel van spellen, door hen constructie en sensomotorisch materiaal en activiteiten aan te bieden, door hen dingen zelf te laten doen en door ballen en ander materiaal aan te bieden waardoor zij oefenen met bewegen.

Floris is net wakker en wordt door de pedagogisch medewerker uit bed gehaald. 'Heb je lekker geslapen Floris? Het is tijd om je aan te kleden. Pak je broek maar uit het mandje.. Heel goed! Kan je me ook nog helpen door je been in dit linker broekgat te doen? Eerst je voetje.. Jaa!' En op deze manier lukt het Floris om samen met de pedagogisch medewerker zijn broek aan te doen. 'High five!'.

De peuters ontwikkelen steeds meer een bewustzijn en het besef van de eigen ik. Ze willen heel graag dingen zelf ontdekken en dingen zelf doen. Niet alleen willen ze dit graag, ze kunnen dit ook steeds beter! Denk aan zelf de sokken en de schoenen aantrekken tot aan naar het toilet gaan. Door dit soort dingen per se zelf te willen doen, ontwikkelen ze de motorische vaardigheid steeds meer en krijgen ze het beter onder de knie. Ook is te zien aan de peuters dat zij steeds meer controle krijgen over de vaardigheden die zijn tijdens de dreumesleeftijd hebben geoefend. Zo kunnen zij steeds hogere torens bouwen en zien de knutselwerkjes er keer op keer beter uit! De pedagogisch medewerkers kunnen de peuter stimuleren door dezelfde soorten activiteiten en materialen aan te bieden als bij de dreumesperiode, maar dan op een wat lastiger niveau. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de peuters langs een lijn te laten prikken, natuurlijk met hulp van de pedagogisch medewerker als dit niet lukt. Daarnaast is het heel goed om de peuters zoveel mogelijk zelf te laten doen, aangezien ze hier veel van leren (ondanks dat het af en toe wat langer duurt dan als wij het voor hen zouden doen..). Wel kunnen de pedagogisch medewerkers de kinderen hierin uiteraard vocaal ondersteunen en tips geven.

Shanou probeert een hoge toren te bouwen, maar is boos omdat haar toren elke keer omvalt. De pedagogisch medewerker ziet dit en gaat bij haar zitten. 'Wat ben jij een hoge toren aan het bouwen zeg!', zegt ze terwijl ze zelf ook aan het bouwen van een toren begint. 'Wist je dat als je onderin meer blokjes gebruikt, de toren dan minder snel omvalt? Kijk zo!'. Shanou ziet wat de pedagogisch medewerker bedoelt en probeert dit ook. Jeetje, ze kan nu een nóg hogere toren bouwen!

Bij De Kids Loods bieden wij alle kinderen dus voldoende (vrije) spelmomenten aan, waarin de kinderen kunnen spelen met speelgoed dat aansluit bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind, en hen uitdaagt in het eigen maken van de motorische vaardigheden. Daarnaast bieden wij georganiseerde activiteiten aan, waarin kinderen worden gestimuleerd in zowel hun grove als fijne motorische ontwikkeling. En ten slotte zijn de pedagogisch medewerkers altijd aanwezig om de kinderen daar waar nodig te helpen en begeleiden.

2.2.2 Creatieve vaardigheden

De meeste kinderen vinden het leuk om creatief bezig te zijn. Bijvoorbeeld met muziek, dans, toneel, tekenen en schilderen. Op De Kids Loods wordt er dan ook aandacht besteed aan creatieve vorming. Dit doen wij omdat creatieve vaardigheden het leven van een kind verrijken en daarnaast biedt het de gelegenheid om ideeën, meningen en gevoelens te ontwikkelen. Het ondernemen van creatieve activiteiten prikkelt daarnaast de zintuigen. Dit kan al vanaf jonge leeftijd gedaan worden. Eerst door veel samen te doen, maar later als het kind de peuter leeftijd heeft bereikt kan het zelfstandig leren plakken,

scheuren en verven. Hierdoor wordt ook de grove en fijne motoriek ontwikkeld. Met creatieve activiteiten werken we vaak in thema's. Bijvoorbeeld in de lente door een mooie narcis te gaan maken. Creatief spel kan gestimuleerd worden door allerlei materialen aan te bieden aan de kinderen zoals verf, papier, katoen en stof. Ook zijn er genoeg grotere speelmaterialen waardoor kinderen meer hun fantasie tot uitdrukking kunnen laten komen doormiddel van rollenspellen. Er zijn verschillende verkleedkleden en een keukentje waarin heerlijk door de kinderen kan worden gekookt. Fantasiespel en nabootsen van situaties zijn goed voor de verwerking en ontwikkeling van kinderen. Het is de taak aan de pedagogisch medewerkers om deze creativiteit en fantasie aan te spreken en kinderen de ruimte te geven om zich creatief te uiten. Binnen het aanspreken van deze creativiteit, sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsgebieden.

De pedagogisch medewerkers stimuleren de creatieve ontwikkeling bij kinderen op het kinderdagverblijf door knutselactiviteiten aan te bieden zoals knippen en tekenen. Daarnaast bieden zij ook dans, zang en fantasiespel aan. Op de groep en in de buitenruimte zijn diverse materialen aanwezig waarmee zij tijdens vrij spel de creatieve ontwikkeling de vrije loop kunnen laten (spelenderwijs) denk hierbij aan meerdere soorten materialen om te voelen en knutselen, kleurpotloden, poppenhoek en een cd-speler. Ten slotte begeleiden de pedagogisch medewerkers de kinderen in de ontwikkeling van de creatieve vaardigheden door hen aan te moedigen, daar waar nodig hulp te bieden en het creatieve spel uit te breiden en lastiger te maken voor ze.

De baby's zijn voornamelijk nog bezig met de omgeving te ontdekken door middel van de zintuigen, zoals het voelen, horen of zien. Daarom kunnen zij eindeloos verschillende materialen en voorwerpen ontdekken door hun mond of handen te gebruiken. Ook vinden zij het verschrikkelijk interessant dat bepaalde voorwerpen geluiden maken. De pedagogisch medewerkers kunnen de baby's stimuleren door hen geluid producerend materiaal aan te bieden zoals rammelaars en sambaballen. Ook het aanbieden van verschillend aanvoelend materiaal is erg stimulerend voor de kinderen, denk hierbij aan bijvoorbeeld voelboekjes, verf, rijst en wol.

De pedagogisch medewerker heeft alle baby's op de grond neergezet of neergelegd, er ligt zeil onder hen waardoor de grond niet vies wordt want ze gaan verven! De baby's krijgen een schort om en een groot wit vel voor hen, dan helpt de pedagogisch medewerker de baby's om hun vingers in de verf te dopen en hiermee op het witte vel te tekenen. 'Welke kleur wil je gebruiken Amber? Wijs je naar rood? Wat een mooie kleur is dat toch. Doop je vinger er maar in, oeeeh wat een gek gevoel hè!'

De dreumesen maken zich met kleine stapjes de creatieve vaardigheden eigen, zoals het vasthouden van wascokrijtjes en het gebruiken van verschillende kleuren in hun tekening. Maar ondanks dat zij hier mee gaan oefenen, vinden zij het nog veel leuker om met de vingerverf te klieren! Aan het einde van de dreumestijd worden ze zich steeds bewuster van de mensen om hen heen en beginnen ze hen na te doen. Denk hierbij aan het nadoen van de situatie in een winkel. De pedagogisch medewerkers kunnen de dreumesen stimuleren door makkelijke knutselactiviteiten aan te bieden zoals scheuren en vingerverven. Of door hen dingen te laten voelen en ervaren, zoals een bakje met slijm en een bakje met zand. Wat voelen ze? Daarnaast kunnen de pedagogisch medewerkers de kinderen creatief stimuleren door veel liedjes met hen te zingen, fantasiespel aan te gaan of fantasiemateriaal aan te bieden en door met de kinderen te dansen.

Dreumes Gijs is in de keukenhoek aan het spelen, de pedagogisch medewerker ziet dit en gaat er bij zitten. 'Hoi Gijs, wat ben je aan het maken in de keuken? Ben je aan het koken?'. Gijs laat de pedagogisch medewerker een pannetje zien met daarin een ei. 'Oh wat lekker, ik zie dat je een eitje aan het koken bent! Zal ik de tafel alvast dekken? Dan kunnen we zo aan tafel gaan als het eitje klaar is!'

De peuters worden steeds beter in hun concentratie en motorische vaardigheden, dit zorgt ervoor dat zij zich ook verder kunnen ontwikkelen in hun creatieve vaardigheden zoals het knutselen. Peuters gaan dan ook aan de slag met knippen, plakken en verven met een kwast. Ook het fantasiespel breidt zich uit en de peuters gaan aan de slag met echte rollenspellen zoals moeder en vader leeuw met hun baby. De

pedagogisch medewerkers kunnen de peuters stimuleren door wat lastigere knutselactiviteiten en materiaal aan te bieden zoals stempels en prikpenen. Daarnaast kan het fantasiespel uitgebreid en vermoelijk worden en natuurlijk kan er ook met de peuters gezongen en gedanst worden om de creativiteit te stimuleren.

Het is een vrij spel moment, de pedagogisch medewerker ziet dat Menno het prikblok en de prikpenen heeft gepakt. Ze gaat naast Menno zitten en vraagt of zij mee mag doen, dit vindt Menno wel leuk. Hij kijkt een beetje verbaasd naar de prikpenen en het prikblok, want hij heeft dit nog nooit zelf gedaan, alleen gezien dat andere kinderen hiermee speelden. De pedagogisch medewerker pikt zijn twijfel op en gaat aan de slag: 'Hoe moest dit ook alweer, ik heb dit heel lang niet gedaan.. Volgens mij is het de bedoeling om met de prikken in het blaadje te prikken zodat er een gaatje in komt.. Hmm, ja volgens mij wel', en ze doet het voor. 'Ja! Gelukt! Zie je dat Menno? Best lastig dit..', 'Nee hoor, dit is makkelijk', zegt Menno terwijl hij stoer laat zien dat hij het écht wel kan.

Tijdens de (vrije) spelmomenten bieden de pedagogisch medewerkers de kinderen dus genoeg speelmateriaal aan dat aansluit bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind, en hen uitdaagt in het eigen maken van de creatieve vaardigheden. Ook bieden we bij De Kids Loods activiteiten aan waarbij de kinderen uitgedaagd worden om hun creatieve vaardigheden te ontwikkelen, in te zetten en uit te breiden. En ten slotte zijn de pedagogisch medewerkers altijd aanwezig om de kinderen daar waar nodig te helpen en begeleiden.

2.2.3 Cognitieve vaardigheden

De cognitieve ontwikkeling is het proces van het 'leren'. Het draait hier om vaardigheden zoals denken, bewustzijn, concentreren, handelingen waarnemen, uitproberen en onthouden om het vervolgens de informatie te verwerken en het op een later tijdstip terug te halen en toe te passen in de praktijk. De cognitieve ontwikkeling is niet en op zichzelf staand ontwikkelingsgebied. Zo zie je vaak dat cognitieve vaardigheden hand in hand gaan met andere ontwikkelingsgebieden bijvoorbeeld; het kind leert kruipen (grove motoriek) en kan de wereld om zich heen ontdekken (cognitieve vaardigheden), de dreumes bouwt drie blokken opeen (fijne motoriek) en gooit deze vervolgens om, waardoor het een stukje actie-reactie ontwikkeling plaatsvindt (cognitieve vaardigheden), de pedagogisch medewerker gaat in op een vraag van de kinderen over dieren (praten en uitleggen), hierbij vertelt zij welke dieren het zijn (taalontwikkeling) maar vertelt zij ook hoe de baby van het dier heet, welke geluiden zij maken en waar zij wonen (cognitieve ontwikkeling). In de eerste levensjaren maken kinderen grote sprongen in hun cognitieve ontwikkeling.

Als baby's worden geboren reageren zij vanuit behoeftes, beweging komen voort uit reflexen en het zijn vaak onbedoelde / ongerichte beweging. Dit betekent niet dat de baby hier niks van leert, van elke beweging, van elke reactie van de pedagogisch medewerker en van elk actie-gevolg situatie leert de baby iets. Het ervaar namelijk het reflex, de reactie op de actie of de beweging en ziet wat het effect hiervan is. De baby slaat de handeling op en herhaalt de handeling op een ander moment. Hierdoor leert het actie-reactie (oorzaak-gevolg) denken rond de 4 maanden. Dit betekent letterlijk dat baby's doorkrijgen als ik dit doe, dan gebeurt er dit. De pedagogisch medewerkers kunnen deze fase stimuleren door geluid producerende materialen aan te bieden zoals rammelaars, sensomotorisch materiaal, een babygym die beweegt als je er tegen aan beweegt, een bal die weg rolt als je er tegen aan tik. Naarmate het kind ouder wordt, gaat het steeds gericht spelen en bedenkt de baby steeds meer van te voren dat hij iets wilt gaan doen, waarna hij deze gedachte tot uitvoering probeert te brengen. In deze leeftijdsfase zie je dat bewegingen doelgericht worden gemaakt, rollen, zitten en tijgeren zijn een mooi gevolg van deze sprong in de cognitieve vaardigheid. De pedagogisch medewerker kunnen het kind stimuleren door speelmateriaal net buiten bereik te leggen, waardoor het kind wordt aangezet tot het nadenken 'hoe kan ik dat speeltje te pakken krijgen' gevolgd door de stimulans om te bewegen. Ook materialen waarbij op knopjes gedrukt moet worden om geluid of een beweging te produceren zijn zeer geschikt voor deze leeftijd. Tevens speelt het abstract denken in de ze fase een rol, dit betekent dat het kind snap dat als iets niet in zicht is, toch aanwezig blijft, kiekeboe spelletjes of spelletje zoals speelmateriaal onder een doekje leggen zijn zeer geslaagde activiteiten om deze ontwikkeling te stimuleren. Rond de 10 maanden leert de baby dat de pedagogisch medewerkers maar ook ouder weer terug komen als zij weglopen, deze fase doorlopen zij

vaak net na de eenkenningsheidsfase, waarbij zij vreemde mensen opeens wel erg spannend vinden en moeten huilen bij het afscheid van de ouders. Spelletje zoals kiekeboe, verstoppertje en materialen onder een doekje blijft de ontwikkeling van het kind stimuleren.

De dreumes leert op zijn beurt door zijn vergrote motorische vaardigheden de wereld om zich heen in rap tempo te ontdekken en daardoor ook steeds beter te begrijpen. De dreumes gaat 'logisch denken', zo snapt hij dat blokjes op elkaar gebouwd kunnen worden, een kam is op je haren te kammen, en de vormen van een vormenstoof door het juiste gat moet maar ook zie je dat ze nog veel projecteren, zo kan het zelfde blokje waarmee zojuist een toren is gebouwd daarna een telefoon zijn. Om deze fase te stimuleren is speelmateriaal zoals oorzaak-gevolg materiaal (denk hierbij aan materiaal dat kan rollen, bewegen en omvallen), puzzels, vormenstoof en blokken en vormloos materiaal (materiaal dat van alles zou kunnen zijn voor de dreumes) goed om aan te bieden.

Tevens begrijpt de dreumes de gesproken taal steeds beter, het leert betekenissen bij woorden waardoor het in staat is om kleine opdrachten uit te voeren. Denk hierbij aan opdracht zoals; 'wil jij dit voor mij in de kast leggen' of 'wil je, je schoenen pakken'. De pedagogisch medewerker spelen in op deze ontwikkelingsfase door het kind juist veel zelf te laten doen en begeleid kleine opdrachten te laten uitvoeren, waarmee tevens de andere ontwikkelingsgebieden een enorme stimulans krijgen.

Als laatste breid het actie-reactie (oorzaak-gevolg) denken zich uit. Zij snappen steeds beter welke actie tot welke reactie leiden en proberen deze handelingen steeds opnieuw uit om te zien of de reactie / gevolg hetzelfde is. Zij imiteren andere kinderen om te voelen wat de actie en de reactie is en zij spelen graag met speelmateriaal wat juist een reactie geeft op een actie, iets wat je fysiek kan zien of voelen. Denk hierbij aan blokken, vormenstoof, puzzels, verf maar ook andere kinderen, door te aaien en te ontdekken dan krijg ik een positieve reactie of juist door aan haren te trekken en te ontdekken dat er een negatieve reactie komt. Van samenspel is nog geen sprake, de dreumes gebruikt zijn groepsgenootjes voor zijn eigen ontdekkingen om zo nog wereldwijzer te worden.

Peuters snappen al waar materialen voor dienen, zij hebben door welke acties tot welke reactie leiden en leren vooraf een situatie in te schatten. Door deze ontwikkeling, creëren peuters steeds meer een geweten, soms wint de ontdekkingsdrang en enthousiasme het toch nog een actie te doen waarvan zij weten de reactie niet positief is. De peuterleeftijd staat daarnaast in het teken van kennis uitbreiden, het aanbieden van materialen zoals puzzels, blokken, vormloos materiaal en vormenstoof blijven hierbij van belang. Daar ontwikkelen zij zich door vragen te stellen, de welbekende 'waarom' vraag wel te verstaan. De pedagogisch medewerker kan hierop inspelen door de kinderen zoveel mogelijk antwoorden te geven op de waarom vragen, te praten en uit te leggen en in gesprek te gaan. Ook kan zij kleine vraagstukken voorleggen aan de kinderen, bijvoorbeeld tijdens een boekje lezen; 'waarom is dikkie dik gevallen?' , 'wat moet dikkie dik nu met zijn pijnlijk pootje doen?'. Als laatste leert de peuter veel van situatie die het meemaakt na te spelen in combinatie met zijn fantasie, rollenspel is een belangrijk element binnen de cognitieve ontwikkeling van het kind. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat er voldoende fantasierijk speelmateriaal tot de beschikking is van de kinderen en kans met het spel meespelen op het uit te breiden en hier spelenderwijs een leerelement aan toe te voegen. Daarnaast kan zij cognitieve activiteiten aanbieden zoals memorie, om de peuter nog meer te stimuleren.

2.2.4 Taalvaardigheden

Van jongs af aan komen kinderen al in contact met taal. Door middel van het horen van taal leren kinderen betekenis te geven aan de wereld om hen heen. Taal speelt de hele dag door een grote rol. Bij De Kids Loods praten de pedagogisch medewerkers dan ook voortdurend tegen en met de kinderen. Zij benoemen wat er om het kind heen gebeurt, zij benoemen het eigen handelen en het handelen van de kinderen. Door continue het handelingen te vergezellen met woorden krijgen kinderen de kans om woorden aan handelingen, voorwerpen en situatie te koppelen, waardoor de woordenschat zich als vanzelf vergroot. Een omgeving waar veel wordt gepraat met de kinderen wordt ook wel een taalrijke omgeving genoemd, oftewel een omgeving waarin veel wordt gesproken, waar activiteiten plaatsvinden die de taal stimuleren en waarin taal ook wordt ondersteund door boekjes en plaatjes. Naarmate het kind ouder wordt zal het niet alleen luisteren naar de gesproken taal maar ook zelf gaan experimenteren met de taal. Dit begint al in de babytijd. Door aandacht te schenken aan gebrabbel van een baby, kan een pedagogisch medewerker

meer communicatie uit lokken. Zo bootst zij de klanken die de baby laat horen na en ontstaat er een klein gesprekje de eerste stap naar een dialoog. Het is echter van belang om niet alleen in brabbeltaal met de baby te praten maar juist ook goede kwaliteit Nederlandse taal. Op deze manier kunnen kinderen situatie, voorwerpen en handelingen koppelen aan woorden, waardoor de basis wordt gelegd voor de woordenschat. Het zingen van liedjes, versjes en het lezen van boekjes met enkele plaatjes waarbij wordt benoemd wat het is stimuleert tevens de taalontwikkeling van de kinderen. Vanaf het eerst levensjaar zullen de eerste woordjes gevormd worden, woorden zoals mama, papa, auto en bal, korte woorden van situatie die voor het kind interessant zijn. Deze fase wordt ook wel de één-woordfase genoemd. In snel tempo leren zij de woorden uit te breiden en beginnen zij met het maken van de eerste twee en drie woord zinnen aan het einde van de dreumesleeftijd. Om deze fase te stimuleren praten de pedagogisch medewerkers veel met de dreumes, zij benoemt situatie, handelingen en voorwerpen. Dit laatste gaat vaak vanuit de vraag van de dreumes, die met veel plezier van alles aanwijst 'die?' , 'ja dat is een ballon'. Daarnaast is het belang van voorlezen, samen boekjes kijken en liedjes zingen van groot belang. Bij boekjes wordt er gekozen voor boekjes met een plaatje of een korte en krachtig verhaallijn. Daarnaast is het geven van kleine opdrachtjes een mooie manier om de woordenschat van de dreumes te stimuleren, daarnaast zijn deze opdrachtjes een goede stimulans voor de cognitieve ontwikkeling. Als laatste is het in gesprek gaan met de dreumes een prachtig middel om het kind te stimuleren. Dit zal in het beginsel gesloten vragen zijn, maar naarmate het kind iets ouder wordt als snel open vragen zoals; 'wat is dat?' , het verbaal bekrachtigen van het kind doormiddel van een compliment is hierbij van groot belang, zodat het gestimuleerd wordt nog meer te gaan praten.

Vanuit de dreumesperiode groeien de kinderen naar de peuterperiode waarin de woordenschat met de kinderen mee groeien, de twee en driewoorzinnen maken plaats voor vier en vijfwoordzinnen. Het is hierdoor mogelijk om steeds meer 'echte' gesprekjes met de kinderen te voeren. De pedagogisch medewerker stelt open vragen, vat het verhaal van de peuter samen, en vraagt door waardoor het kind steeds weer wordt gestimuleerd om te praten. In de peuterperiode gaan zij tevens oefenen met de grammaticaregels, deze leren zij niet uit een boek maar door het imiteren van de zinopbouw en gramticegebruik van de volwassenen in de omgeving. Het maken van foutjes is hierbij nog heel normaal, bijvoorbeeld; 'ik loopte gisteren naar huis met mama' de pedagogisch medewerker zal nooit en ter nimmer het kind vertellen dat het een fout maakt, maar door het herhalen van de juiste vorm van het woord of de juiste zinsopbouw in de zin, leert het kind spelenderwijs de juiste regel aan, in geval van het voorbeeld zal de pedagogisch medewerker dus antwoorden met; 'echt waar, liep jij gisteren met mama naar huis?' Ook in de peuterperiode blijft het continue praten van de pedagogisch medewerker van belang, tevens is het voorlezen, het zingen van liedjes en versje van grote waarden. Bij boekjes kan hier al gekozen worden voor een boekje met verhaallijn die worden ondersteund met passende plaatjes.

Als laatste speel de pedagogisch medewerker spelletjes en doet activiteiten met het kind die de taalontwikkeling stimuleren, denk hierbij aan kleuren benoemen, memory spelen of raad spelletjes. Bij de activiteiten vinden wij het daarnaast van belang om de woordenschat uit te breiden, door steeds meer nieuwe woorden, voorwerpen of plaatjes te laten zien, waardoor de woordenschat een stimulans krijgt.

Uitgangspunten bij het zingen:

De liedjes gaan meestal gepaard met bewegingen en gebaren. Neem bijvoorbeeld het liedje van de wielen van de bus. De kinderen zullen door het goed en aandachtig luisteren naar de tekst weten, welk gebaar zij moeten maken.

Uitgangspunten bij het voorlezen:

Voorlezen gebeurt dagelijks, hetzij in kleine groepjes of in de grote groep. De pedagogisch medewerker spreekt in correcte en begrijpelijke taal en kiest een boekje passend bij de leeftijd van de kinderen. Ook worden de kinderen uitgenodigd tijdens het voorlezen om te reageren op de plaatjes van het boek, oftewel interactief voorlezen. Bij baby's en jonge dreumesen kunnen dit simpele vragen zijn zoals, waar is de koe?, naarmate de dreumes ouder wordt kan een enkel plaatje worden aangewezen met de vraag; 'wat is dat?' in de peutertijd worden er plaatjes aangeboden waar meerdere dingen op te zien zijn en worden er open vragen gesteld zoals; 'wat zie je hier allemaal' of 'wat is dikkie dik aan het doen?'

2.2.5 Activiteiten bij De Kids Loods

Het gehele jaar door wordt er met de kinderen gewerkt aan de hand van thema's. Elke 6 weken/ 2 maanden verandert ons thema. De jaargetijden, speciale feestdagen en Moederdag en Vaderdag bijvoorbeeld. Dit zijn jaarlijks terugkerende thema's. We maken met de pedagogisch medewerker de planning om voor elke 6 weken tot 2 maanden leuke passende thema's uit te werken. Als het thema wordt uitgewerkt, verzinnen we leuke creatieve opdrachten, en activiteiten die de verschillende ontwikkelingsgebieden zoals hier boven benoemd stimuleren. Elke week hebben we een activiteiten schema, voor elk ontwikkelingsgebied binnen deze geplande leermomenten proberen we passende activiteiten te bedenken. Hierop kunnen mentoren weer goed observeren hoe de ontwikkeling van hun mentor kind verloopt, zodat hier met het activiteiten programma rekening gehouden kan worden met de verschillende ontwikkelingsfase van het kind. Binnen het thema worden er passende boekjes gelezen en liedjes die betrekking hebben op het thema aangeleerd.

Het is de bedoeling dat het werken met thema's voor de ouders ook visueel wordt. Door middel van de knutselwerkjes op een leuke plek binnen de locatie neer te zetten zodat deze bewondert kunnen worden. Het is bijzonder fijn om te zien hoe trots de kinderen op hun eigen knutselwerken zijn. En dit werk is goed voor hun positieve zelfontwikkeling. Nadat we van thema hebben gewisseld kunnen de leuke knutselwerken mee naar huis genomen worden.

Naast de thema-activiteiten zien wij buitenspelen en vrijspel in de ruimte als prachtige activiteiten waarin kinderen spelend kunnen leren. Door met de kinderen naar buiten te gaan ervaren zij ook meerdere seizoenen en wat de seizoenen inhouden. Zo zullen zij in de herfst meer wind ervaren en in de winter sneeuw. Vooral in de zomer kunnen kinderen met zand of water spelen en wordt er op hele warme dagen een klein zwembadje neergezet voor spetterplezier. Ook de baby's worden meegenomen naar buiten. Zij kunnen buiten zitten in een kinderwagen of zij worden door de pedagogisch medewerkers op schoot genomen zodat zij ook de buitenlucht zullen ervaren. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen buiten kunnen spelen zonder zorgen over 'vies worden'. Het advies naar de ouders toe is dan ook om hun kinderen niet de mooiste kleren aan te doen, maar kleren die wel tegen een stootje of vuiligheid kunnen.

De ruimte is ingericht binnen de beleveniswereld van de kinderen. Het materiaal dat beschikbaar is ontwikkeld verschillende gebieden, spreekt de kinderen aan en geeft hun de kans om de eigen fantasie de vrije loopt te laten. Wij hebben onze ruimte zo ingedeeld dat er zonder directe begeleiding, veilig door de kinderen kan worden gespeeld. Er zijn bijvoorbeeld geen kleine voorwerpen op kind hoogte los in bakken te vinden die de kleine kinderen in hun mond kunnen stoppen. De kinderen kunnen zelf bij het speelgoed, deze staan in kasten op de grond.

We bieden telkens nieuwe dingen aan, het speelgoed wordt regelmatig gewisseld zodat het niet saai wordt. Ook wordt er met educatief speelgoed gespeeld. Kinderen worden regelmatig uitgenodigd om te komen puzzelen en te komen spelen en ontdekken.

We maken ook gebruik van de "coole kids box". Dit is een houten-box die elke 2 maanden wordt omgewisseld met nieuw spelmateriaal. Voor elk ontwikkelingsgebied zitten hier spellen en activiteiten in. Zo blijven we de nieuwsgierigheid van de kinderen prikkelen en kunnen we vernieuwende materialen blijven aanbieden. Ook kunnen wij zo op een leuke manier testen wat werkelijk de interesse heeft van de kinderen, en kunnen wij ook besluiten deze materialen aan te schaffen op de groep als het echt een meerwaarde heeft.

Tijdens de dag maken de pedagogisch medewerkers gebruik van ongeplande leermoment. Dit betekent dat; De pedagogisch medewerker maakt gebruik van de mogelijkheden die zich voordoen tijdens de dagelijkse begeleidingsmomenten om kinderen te stimuleren. Oftewel het aangrijpen van ongeplande leermomenten, soms gebeurt het dat de pedagogisch medewerkers geen activiteit of leermoment gepland hebt, maar dat door een vraag of opmerking van een kind een leermoment ontstaat. De pedagogisch medewerker grijpt deze kans en draait de situatie om naar een leermoment. Voorbeelden zijn, een kindje benoemt een kleur van de beker die hij krijgt. De pedagogisch medewerker speelt hier op in door de andere kleuren van de bekertjes gezamenlijk met de kinderen te benoemen. De pedagogisch medewerker pikt signalen op van de kinderen en maakt hier een spelenderwijs, kort en leuk leermoment van.

Kortom; Door het creëren van de juiste condities voor spel en door een aanbod van materialen en activiteiten dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van een kind, zal er voor een kind de gelegenheid zijn zich persoonlijk te ontwikkelen op een veilige wijze.

2.3 Sociale ontwikkeling

Het omgaan met andere leeftijdsgenootjes is een belangrijke manier om sociale competenties te ontwikkelen. Bijvoorbeeld om zich in een ander te kunnen verplaatsen, te kunnen communiceren, het leren samenwerken, anderen te helpen, conflicten leren voorkomen en oplossen/ ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

2.3.1 Samenspel

Kinderen ontwikkelen zich met name in de sociale ontwikkeling, doordat zij in contact komen met anderen door middel van samenspel. De kinderopvang biedt kinderen de mogelijkheid om spelenderwijs kennis te maken met de sociale vaardigheden en zich deze eigen te maken. De pedagogisch medewerkers van De Kids Loods stellen de kinderen dan ook in de gelegenheid om met elkaar te spelen, waarin zij zich bewust zijn van de verschillende leeftijden en ontwikkelingsfasen van de kinderen.

Stimulans in het samenspel

Baby's kunnen nog niet samen spelen, zij zijn nog aan het leren dat er andere kinderen bestaan. De baby vindt het dan ook reuze interessant om andere kinderen binnen het eigen gezichtsveld te hebben, waardoor de basis gelegd kan worden voor de sociale competentie. De pedagogisch medewerkers doen dit door baby's in elkaar nabijheid te leggen, bij groepsactiviteiten de baby op schoot te nemen of ook aan tafel te zetten zodat het kan meekijken, te betrekken bij groepsmomenten zoals aan tafel samen eten, ondanks dat het kind nog niet mee eet.

De dreumes maakt steeds meer contact met andere kinderen dit contact kenmerkt zich echter niet door samenspelen maar door naast elkaar te spelen. Naast elkaar met de blokken bouwen of naast elkaar spelen in de zandbak. Zij zijn zich nog niet bewust dat zij samen kunnen spelen met een ander kind. De pedagogisch medewerker wijst daarom dreumesen op elkaars spel, maar betrekken ook peuters en baby's erbij. Door bijvoorbeeld te vragen om te delen. Hiermee worden de eerste stappen gezet naar echt samen spelen. De pedagogisch medewerker kan er ook voor kiezen om mee te spelen om het samenspel hiermee te begeleiden en de dreumes het plezier van samenspelen te laten ervaren. Daarnaast helpen groepsmoment en activiteiten zoals tafelmomenten of een boekje lezen waarmee de dreumes leert op zijn beurt te wachten en rekening te houden met andere kinderen enorm met de sociale ontwikkeling van de dreumes.

Peuters kunnen als steeds beter samen spelen. Zij gaan samen rollenspellen spelen, doen een spel en werken samen. De pedagogisch medewerkers stimuleert deze ontwikkeling door mee te spelen, de peuter te stimuleren samen in een hoek te gaan spelen of een opdracht uit te voeren, door het aanbieden van groepsactiviteiten maar ook het spelen van spelletjes. Hoewel het samenspelen steeds beter gaat, ontstaan er in het samenspel ook conflicten, voor de peuter is het namelijk moeilijk om altijd rekening te houden met het andere kind.

Samen spelen met verschillende leeftijden:

Alle kinderen spelen bij en met elkaar, zoals dat in een gezin ook het geval is. De grote kinderen houden rekening met de kleine kinderen en de kleine kinderen met de grote. Kinderen kunnen gedurende de hele opvangperiode in dezelfde groep blijven. Kinderen uit één gezin zitten bij elkaar in de groep. Grotere kinderen kunnen zorgzaamheid ontwikkelen voor jonge kinderen. Kinderen leren rekening houden met elkaar. We stimuleren de kinderen zoveel mogelijk zelf te doen. Wanneer ze hulp nodig hebben, kunnen ze elkaar helpen of de pedagogisch medewerk(st)er vragen hen te helpen. We proberen de kinderen zoveel als mogelijk de fatsoensnormen bij te brengen. De pedagogisch medewerk(st)er beloont de kinderen met complimenten. Als de kinderen gestraft moeten worden, moeten ze van ons even aan tafel zitten en wordt er samen met een pedagogisch medewerk(st)er met het kind gepraat en uitgepraat.

Voorbeeld: De grote kinderen zijn aan een spelletje aan het spelen, maar daar willen ook kleinere kinderen aan meedoen. De grotere vinden het lastig omdat zij veel kleiner zijn. Er wordt afgesproken onderling en

samen met de pedagogisch medewerker dat er 2 kleintjes, elk bij een groter kind mee mag spelen en zo kan er een klein toernooitje worden gespeeld en ook nog eventueel gerouleerd. Zij spreken af dat er bij ieder team een paar kleine kinderen mogen en spelen zo samen. De kleine kinderen leren van de grote kinderen en soms ook nog andersom. De groep brengt een extra dimensie in het aanleren/vergroten van sociale vaardigheden. Kinderen komen met zowel jongere als oudere kinderen in aanraking. Ze leren daarmee aspecten als rekening houden met elkaar, elkaar helpen, luisteren naar elkaar en opkomen voor jezelf.

Elkaar helpen:

De pedagogisch medewerker stimuleert het kind om een ander kind te helpen. Men kan daarbij denken aan kleine dingetjes die kinderen voor elkaar kunnen doen, bijv. helpen bij het dichtdoen van een jas of schoenen van een ander (of jonger) kind, iets pakken voor een ander. Een kind prijzen wanneer het een ander kind troost. Het in de groep spelenderwijs de kinderen oplossingen laten bedenken. Het (voor)lezen van verhaaltjes/boekjes welke specifiek bepaalde gevoelens/emoties verwoorden. De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen in de omgang met elkaar en leert de kinderen hoe ze met elkaar kunnen communiceren. Zij leert de kinderen o.a. dat je niet voor je beurt praat, dat je leert luisteren naar de andere en dat je niet voor je beurt praat.

2.3.2 Conflicten in het samenspel

Bij samenspelen horen conflicten, kinderen leren hier gaandeweg mee op te gaan, met de teleurstelling, de woede maar ook hoe zij het zelf kunnen oplossen. Om kinderen de kans te geven zelf om te gaan met conflicten wordt er niet direct ingegrepen. Als het voor een van de kinderen fysiek of emotioneel onveilig wordt zal de pedagogisch medewerker ingrijpen.

Als peuters ruzie heeft bied de pedagogisch medewerker de peuters beide de kans om hun verhaal te doen, zij stimuleert de kinderen vervolgens door het stellen van open vragen om zelf een oplossing te zoeken waar iedereen weer blij van wordt. Mocht het de peuters niet lukken om een oplossing te vinden dan kan de pedagogisch medewerker zelf een aantal oplossingen aandragen waar de peuters uit kunnen kiezen. 'wat is er aan de hand?' 'hoe kunnen wij dit oplossen zodat iedereen weer blij wordt?' 'kunnen we misschien delen of om de beurt ermee spelen?'

Wanneer dreumesen in conflict raken zal de pedagogisch medewerker benoemen wat zij ziet, hierbij zal zij de oorzaak van het conflict benoemen en de regels die geldt op dat moment. Vervolgens zal de pedagogisch medewerker een aantal oplossingen aandragen waaruit de dreumes kan kiezen, mocht dit niet lukken dan zal de pedagogisch medewerker een keuze maken.

geld 'Maaïke is erg verdrietig omdat haar speelgoed is afgepakt, wij mogen niet afpakken van elkaar, we mogen wel samen spelen. Willen jullie samen spelen met de pop? Of zal ik kijken of er voor jullie beide een pop is?'

ook baby's kunnen soms al een beetje botsen, een kruipend kind dat iets afpakt, of een kindje om duwt. De pedagogisch medewerker benoemt wat zij ziet en benoemt hierbij de regel vervolgens zal zij direct een oplossing aandragen op het conflict op te lossen. 'Maaïke is erg verdrietig omdat haar speelgoed is afgepakt, wij mogen niet afpakken van elkaar, zullen we kijken of er ook zo mooie bal is voor jou Evy?' als kinderen van verschillende leeftijden in een conflict raken is het noodzakelijk om goed te kijken welke wijze van handelen het meest passende is voor de kinderen. Vaak wordt hierbij gekozen voor de handelingswijze zoals de bij de dreumesen is beschreven. Indien er een baby betrokken is bij het conflict zal de pedagogisch medewerker verwoorden wat voor de baby het prettigst is.

2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren

De pedagogisch medewerker heeft een belangrijke rol binnen het tot stand brengen van contact en interactie tussen kinderen. Zij stimuleert het contact tussen de kinderen door ze de ruimte te bieden om samen te spelen, in elkaar nabije omgeving te spelen en naast elkaar te spelen maar ook door het aanbieden van activiteiten waarmee de kinderen in contact komen. Daar waar nodig speelt zij mee, geeft zij begeleiding, benoemt de emoties van de kinderen of pleegt zij een interventie waarna de kinderen zelf heerlijk door kunnen spelen.

Als kinderen lekker samen spelen, elkaar helpen of in contact zijn zal de pedagogisch medewerker dit complimenteren. Daarnaast stimuleert zij de kinderen om elkaar te helpen, naar elkaar te luisteren en elkaar emoties te leren begrijpen. Dit doet zij door het creëren van situatie, door te benoemen en met de kinderen te praten.

2.4 Waarden en normen

Wij vinden het belangrijk dat kinderen algemeen aanvaardbare normen en waarden van onze samenleving leren en gebruiken. Kinderen moeten de kans krijgen om zich waarden en normen en de cultuur van de samenleving waarvan zij deel uitmaken eigen te maken. Het kinderdagverblijf wordt gezien als een aanvulling op de eigen gezinssituatie. Een kind leert respect voor anderen en zijn omgeving te hebben als het zelf met respect behandeld wordt.

Doordat de opvang van het kind in een groep plaats vindt, is het vormen van ideeën en het hebben van opvattingen en het gedrag af te stemmen op eigen waarden, iets waar kinderen dagelijks mee bezig zijn. Volwassenen zijn hierbij zeer belangrijk. Dit betekent bij Kindercentrum De Kids Loods dat de pedagogisch medewerkers ook met respect met elkaar en met de kinderen omgaan. We hanteren normaal taalgebruik en houden ons aan de algemeen aanvaardbare normen en waarden. Wij verwachten van de kinderen dat zij zich aan ook aan deze regels houden. Dit houdt in dat ze aardig zijn tegen elkaar en tegen de pedagogisch medewerkers (niet slaan schelden enz.), maar ook dat zij leren omgaan met diversiteit in opvatten, culturen en geloven.

Praktijkvoorbeeld: Een Kind heeft een andere cultuur en mag geen varkensvlees eten, andere kinderen vinden dit raar en stellen vragen. De pedagogisch medewerker legt uit over de verschillende culturen en dat iedereen andere gewoontes heeft en dat deze verschillen mogen, maar dat het betekent dat het kindje geen smeeworst maar smeerkaas op zijn broodje krijgt.

Naast respect voor anderen vinden wij het belangrijk dat kinderen leren omgaan met materialen en de omgeving om ons heen. Er wordt van de kinderen verwacht dat ze voorzichtig omgaan met speelgoed van het kinderdagverblijf .

In een groep doen zich veel leermomenten voor, bijvoorbeeld conflicten tussen kinderen, verschillende ervaringen van pijn en verdriet. Het handelen en gedrag van de pedagogisch medewerkers speelt hierin een belangrijke rol bij de morele ontwikkeling van kinderen. Door hun reacties ervaren kinderen de grenzen van goed en slecht en van "anders" mogen zijn. De reacties van pedagogisch medewerkers geven niet alleen richting en correctie aan het gedrag van kinderen, maar worden door kinderen ook gekopieerd in hun eigen gedrag naar kinderen en volwassenen.

Wij besteden aandacht aan de feesten zoals Sinterklaas, Kerst en Pasen. De pedagogisch medewerkers bereiden de kinderen voor op feesten door erover te praten met de kinderen, te knutselen, voor te lezen en te zingen. Ook aan andere feestdagen zoals Suikerfeest wordt aandacht geschonken mochten er kinderen aanwezig zijn op het kinderdagverblijf die deze feesten vieren.

Het vieren van verjaardagen en afscheidsfeesten is een bijzondere gebeurtenis voor de kinderen. Als kinderen hun bijvoorbeeld afscheid nemen (door verhuizing of omdat zij bijvoorbeeld naar school zullen gaan) zal het kind op de dag dat er afscheid genomen wordt, de hele dag in de belangstelling staan. Er wordt een stoel mooi versierd en het kind krijgt een mooi afscheid cadeau en aandenken van de groep. Ook wordt er aandacht geschonken aan de verjaardag van het kind. Dit doormiddel van een mooie verjaardagmuts en natuurlijk een leuk cadeau. Ouders kunnen hun fotooestel achterlaten zodat er door de pedagogisch medewerkers foto's van het feestje gemaakt kan worden. Eventueel is het ook mogelijk om zelf aanwezig te zijn tijdens het feest, maar dit alles gaat in goed overleg met de pedagogisch medewerkers.

Er wordt verder ook veel aandacht geschonken aan bijvoorbeeld Moederdag en Vaderdag. Dan worden er door alle kinderen een persoonlijk creatieve knutsel gemaakt voor hun lieve vader en moeder. Ook de geboorte van een broertje of zusje wordt extra aandacht besteed. De kinderen mogen trakteren (bij voorkeur gezond) en zij mogen iets vertellen over hun nieuwe broertje of zusje.

Als laatste zien wij het als belangrijk taak om de kinderen de basis mee te geven voor het opgroeien tot een mens die zijn verantwoordelijkheid kent en neemt. Daarom worden de kinderen in staat gesteld om zelf iets te onderzoeken en zelf antwoorden te vinden in verschillende situaties. Spel en spelen is daarbij zeer belangrijk. Spel bevordert het voorstellingsvermogen, het inzicht, de communicatie evenals het begrip om samen te werken en zo de problemen op te lossen. Daarnaast willen we kinderen aanmoedigen en ondersteunen in het ontwikkelen van een eigen visie en in hun compassie en sympathie voor anderen. Daar hoort ook bij dat we kinderen al jong leren elkaar te helpen. Het geeft kinderen zowel een goed gevoel geholpen te worden als om een ander te mogen helpen. Al op jonge leeftijd leren we de kinderen om mee te helpen om de groep op te ruimen, dit gaat natuurlijk spelenderwijs. Bij de wat oudere kinderen doen we een beroep op hun gevoel van verantwoordelijkheid. Door het helpen leren de kinderen niet alleen dat het oké is om hulp te vragen maar ook dat het fijn is als je iets voor een ander kan doen. Door de groep krijgen kinderen de kans om te experimenteren met allerlei verschillende normen en waarden, omgangsvormen en houding. Het geeft kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot evenwichtige personen die goed kunnen functioneren in de samenleving.

Graag geven wij jullie inzicht in aanvaardbare normen en waarden die wij dagelijks overdragen in onze omgang en houding aan de kinderen.

- Wij begroeten elkaar bij binnenkomst en weggaan
- Wij wassen onze handen voor en na eetmoment
- We blijven aan tafel zitten en praten rustig met elkaar totdat iedereen klaar is met eten
- Wij gaan voorzichtig om met speelmateriaal en ruimen samen op.
- Wij luisteren naar elkaar en houden rekening met elkaar emoties en grenzen. Als een kindje iets niet wilt, dan stoppen wij ermee.
- Wij zijn aardig voor elkaar en helpen elkaar, samen zijn wij sterk!

Door het aannemen van een voorbeeldrol, de kinderen spelenderwijs met deze facetten te leren omgaan en door het stellen van regels en grenzen worden de waarden en normen overgedragen.

2.5 Waarnemen van de ontwikkeling

2.5.1 Observeren en oudergesprekken

Tijdens alle thema's volgen, observeren en rapporteren wij de ontwikkeling van het kind. Wij stellen elk half jaar een rapport samen, zodat wij naast de gebruikelijke mondelingen overdracht de ouders extra inzicht kunnen geven over de voortgang van de ontwikkeling van het kind.

Voor het observeren van de kinderen en het in kaart brengen van de ontwikkeling van de kinderen werken wij met het observatiesysteem van PeuterPlusPlan. Hierbij wordt de ontwikkeling van het kind digitaal gevolgd. Deze ontwikkeling wordt in zes fasen gevolgd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden. Aan de hand van observatielijsten waarin concrete, in observeerbaar gedrag, doelen omschreven staan, wordt de ontwikkeling van het kind nauwkeurig gevolgd en vastgelegd. Deze digitaal ingevulde observatielijsten worden vervolgens uitgeprint en besproken met de ouders in een *oudergesprek deze vindt één keer per jaar plaats*. Ouders hebben te allen tijde recht op inzage van de werkplannen van hun kind. Door middel van de observaties en de contacten tussen mentor en ouders kunnen we een goed beeld maken van het jonge kind.

Daarnaast kunnen de uitkomsten van de observatie worden gebruikt om het activiteiten programma meer aan te laten sluiten bij de ontwikkeling van de diverse kinderen.

Contacten met ouders:

De ouders worden zoveel mogelijk betrokken bij zaken die de opvang betreffen. De contacten vinden plaats tussen:

1. De pedagogisch medewerker en de individuele ouders. De afstemming heeft betrekking op het eigen kind. Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de wensen van de ouders. Als de pedagogisch medewerker vindt dat de wens van de ouder niet overeenkomt met het belang van het kind en/of de opvang wordt dit uitgelegd en wordt geprobeerd hiervoor begrip te kweken bij de ouder. Momenten waarop er contact is tussen de ouders het de pedagogisch medewerkers zijn

de jaarlijkse ontwikkelingsgesprekken, het intakegesprek, het eindgesprek en de dagelijkse overdrachtsmoment.

2. Individuele ouder en de opvang. Kindercentrum De Kids Loods zorgt dat alle ouders informatie krijgen over belangrijke zaken m.b.t het functioneren van de opvang middels nieuwsbrieven en indien noodzakelijk via contact/voorlichtingsavonden.

2.5.2 Overdracht naar school

Wanneer kinderen de leeftijd van 4 jaar bereiken, is het tijd voor hen om naar school te gaan. Wij achten het van belang dat bij de overgang van peutergroep naar zowel school als BSO een doorlopende ontwikkelingslijn gewaarborgd wordt. Op deze manier blijven de pedagogisch medewerkers aansluiten op het ontwikkelingsniveau en de behoeftes van het kind en kunnen de leerkrachten en nieuwe pedagogisch medewerkers van de BSO hiermee direct starten. De overdracht doen wij door middel van een koude overdracht, waarin het kinddossier met observaties en eventuele verslagen van eventuele bijzonderheden, per mail naar de school en BSO gestuurd wordt. Hiervoor dienen ouders echter wel eerst toestemming te geven middels het invullen van een toestemmingsformulier. Dit formulier kan getekend worden tijdens het eindgesprek wat met de ouders gevoerd wordt, alvorens kinderen naar school toe gaan. Mochten ouders geen toestemming geven voor het overhandigen van het kinddossier aan de school of BSO, dan geven wij het dossier met de ouders mee.

2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. In de meeste gevallen doorlopen kinderen de ontwikkeling zonder problemen of achterstanden. Echter kan het voorkomen dat een kind opvallend gedrag vertoont of achterblijft in zijn ontwikkeling. Doordat de pedagogisch medewerkers de kinderen nauwlettend volgen door middel van PeuterPlusPlan en de kinderen daarnaast gedurende de dag observeren in de signalen die zij afgeven, kunnen eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling tijdig worden gesignaleerd en opgepakt. Tijdige signalering maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen, waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. Bij het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling, doorlopen de pedagogisch medewerkers de volgende stappen:

1. Signaleren van opvallend gedrag: de pedagogisch medewerkers van De Kids Loods houden de kinderen gedurende de dag nauwlettend in de gaten, pikken signalen op en reageren hier op een passende wijze op. Wanneer signalen ons zorgen laten maken, worden deze in kaart gebracht en met de vaste collega's besproken. Indien de zorgen blijven dan worden de zorgen laagdrempelig gedeeld met de ouders. Ouders krijgen zo de kans om mee te denken en eventueel een verklaring te geven voor bepaalde opvallende signalen die het kind af geeft. Wanneer er geen verklaring is voor het opvallende gedrag van het kind, blijft de pedagogisch medewerker het kind volgen in zijn of haar ontwikkeling.
2. Observaties doornemen en nogmaals observeren: wanneer niet duidelijk is wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, worden allereerst de eerder samengestelde observaties aan de hand van het PeuterPlusPlan doorgenomen. Wanneer blijkt dat hier onvoldoende in naar voren komt wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, kan de pedagogisch medewerker besluiten om nogmaals te observeren. Er kan dan gebruik gemaakt worden van ongestructureerd observeren, waarin het gedrag van het kind en de signalen die het afgeeft objectief worden beschreven. Deze observatie zal vervolgens besproken worden in een oudergesprek, waarin de kind ontwikkeling met daarin opvallende gedragingen en signalen besproken worden met de ouders.
3. Eventueel inwinnen anoniem advies: na de signalen en gedragingen duidelijk in beeld te hebben gekregen door middel van een observatie kan een pedagogisch medewerker ervoor kiezen om naast advies te vragen van de leidinggevende ook anoniem advies te vragen van een externe organisatie zoals kabouterhuis, ouder kind teams of Alert4You. Zij kunnen eventueel handvaten bieden en adviseren in het bespreekbaar maken van het opvallende gedrag.
4. Oudergesprek en plan van aanpak: door middel van een gesprek met de ouders worden de zorgen omtrent de ontwikkeling van het kind besproken en wordt gezamenlijk gewerkt naar een plan van aanpak. Het is van belang om dit ook echt gezamenlijk met de ouders te doen en de hen hier een

inbreng in te laten hebben, op deze manier werken zowel de ouders als De Kids Loods op één lijn en voelen zich betrokken bij het plan van aanpak. Het kind ontvangt extra ondersteuning op dat gebied waarin hij of zij het nodig heeft. Dit kan door de pedagogisch medewerkers op de groep én door ouders zelf thuis uitgevoerd worden.

5. Eventueel inschakelen externe hulp: mocht het plan van aanpak niet het gewenste effect hebben, dan kan ervoor gekozen worden om (in overleg met de ouders en de leidinggevende) externe hulp in te schakelen zoals een logopedist of Alert4You. Deze externe deskundige kan het betreffende kind eventueel observeren op de groep en de pedagogisch medewerkers en ouders voorzien van handvatten in de omgang met en aanpak van de bijzondere ontwikkeling. Hiervoor dienen ouders echter wel eerst toestemming te geven. Bij een vermoeden van kindermishandeling, hanteren wij de stappen van de meldcode, zoals deze beschreven staan in ons beleid veiligheid en gezondheid. Daarnaast kunnen ouders doorverwezen worden naar professionele hulp, waarna de hulpvraag in het thuisfront zal worden behandeld.

Wanneer pedagogisch medewerkers dit stappenplan doorlopen, stellen zij de leidinggevende hiervan op de hoogte. Zo kunnen zij het verloop van het doorlopen van het stappenplan volgen en monitoren en waar nodig ondersteuning bieden in bijvoorbeeld het observeren van het betreffende kind, het laagdrempelig bespreken van de signalen met de ouders, het voeren van het oudergesprek, het opstellen van een plan van aanpak en het inschakelen van of doorverwijzen naar professionele hulp.

Toerusting en ondersteuning pedagogisch medewerkers:

Uiteraard is bijscholing omtrent het onderwerp opvallende ontwikkeling ook van belang. Om deze reden komt dit onderwerp minstens één keer per jaar aan bod. Dit kan in de vorm van een studiedag, een cursus, een vergadering of een workshop op locatie. De bijscholing kan zowel door een externe organisatie worden geboden als intern medewerkers. Met de bijscholing krijgen de medewerkers de kans om de kennis te vergroten en op te frissen. Tevens blijven pedagogisch medewerkers actief bezig met de ontwikkelingspedagogiek van het kind waardoor zij beter en adequater kunnen reageren op signalen van kinderen. Er wordt voor elk jaar een jaarplanning opgesteld waarbij er wordt gekozen welke opleidingen, cursussen en of workshops de pedagogisch medewerkers het betreffende jaar zullen volgen. Op locatie is meer informatie aanwezig over de scholingsjaarplanning.

Kinderen met een beperking bij kinderopvang De Kids Loods

Kinderen met een lichamelijke of verstandelijke beperking kunnen het kinderdagverblijf ook bezoeken als de omstandigheden op het kinderdagverblijf dit toelaten. Er zullen met ouders goede afspraken worden gemaakt over de zorg die hun kind nodig heeft en de houder van de opvang zal dit met het team bespreken of deze zorg op een goede wijze geboden kan worden op de groep. Als het mogelijk is dat het kind geplaatst kan worden, dan zullen er op regelmatige tijdstippen evaluaties plaatsvinden met team en ouders zodat de juiste zorg geboden blijft.

Hoofdstuk 3: De Kids Loods informatie voor ouder en kind

Om kinderen een zo goed mogelijke opvang te bieden is een goede samenwerking met de ouder van groot belang.

Daarvoor dient aan een drietal randvoorwaarden te worden voldaan:

1. Wederzijds vertrouwen, begrip voor elkaars verantwoordelijkheid, mogelijkheden en beperkingen.
2. Wederzijds respect, respect van de pedagogisch medewerkers voor de ouders die eindverantwoordelijk zijn voor hun kinderen en respect van de ouders naar de pedagogisch medewerkers voor de professionele verantwoordelijkheid voor de begeleiding van hun kind.
3. Samenwerking, daarnaast is de samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerker erg belangrijk. Denk hierbij aan een wenperiode. In de wenperiode is er veel informatie nodig om het kind zo snel mogelijk zich veilig te doen laten voelen op het KDV. In deze tijd maken pedagogisch medewerker veel werkafspraken over bejegening en begeleiding van het kind. Er kan een onderlinge goede uitwisseling zijn van pedagogisch medewerkers en ouders over opvoedingsidealen. Door een goede uitwisseling kunnen pedagogisch medewerkers meer op 1 lijn zitten met de ouders. Wel zal er altijd een mogelijkheid bestaan dat er anders wordt omgegaan met het kind dan thuis, deze situaties worden bespreekbaar gehouden.

3.1 Stamgroepen

3.1.1 Stamgroep

Kindercentrum De Kids Loods heeft **één groep** voor kinderopvang voor kinderen **tussen de 0 en 4 jaar**. Dit is een verticale groep. Op de groep zijn **maximaal 12 kinderen** aanwezig **met 2 of 3 vaste pedagogisch medewerkers**.

De verticale groep houdt in dat het een groep kinderen is met diverse leeftijden, dus baby's, dreumesen en peuters.

Door deze verticale samenstelling van de diverse leeftijden op de groep, kunnen kinderen van diverse leeftijden met elkaar spelen. Kinderen kunnen zich aan 'grotere oudere kinderen' optrekken, en de grote kinderen leren hoe zij op een goede voorzichtige manier kunnen omgaan met kleinere kinderen. Er wordt over en weer geleerd meer rekening te houden met elkaar en er zal een groter aanpassingsvermogen zijn bij de kinderen. Door de kleinschaligheid van de groep en omdat het maar één groep is met dezelfde pedagogisch medewerker zijn kinderen sneller vertrouwd en zullen kinderen zich sneller uitten.

Voordelen van een verticale groep:

- Door de verschillende leeftijden is het vergelijkbaar met een gezinssituatie
- Er ontstaat een betere band met de ouders omdat de ouders en de pedagogisch medewerkers elkaar een langere tijd zien (van 0 tot 4 jaar)
- De kleinere kinderen nemen makkelijker gedragsregels over
- Een kind kan naar eigen behoefte met een ander kind spelen, zowel met leeftijdsgenootjes meer ook met oudere en kleinere kinderen
- Kinderen leren meer rekening met elkaar te houden - Er is minder competitie - Het is ook mogelijk voor kinderen om bij hun eigen broertje of zusje in de groep te zitten
- Voor de pedagogisch medewerker blijft het werken op de groep afwisselend en blijft het boeiend door de verschillende leeftijdsontwikkeling en de verschillende activiteiten die zij hierdoor dus kunnen uitvoeren op de groep.

3.1.2 Verlaten van de basisgroep

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor een activiteiten. Bij De Kids Loods erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

1. Tijdens buitenspelen. Buitenspelen is een heerlijke activiteit voor de kinderen, ze kunnen rennen, ontdekken en hun energie kwijt. De Kids Loods beschikt over een eigen tuin die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerker spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.

2. Uitstapjes. Om de wereld in het echt te ontdekken is het goed om ook uitstapjes te ondernemen. Dit kunnen wandelingen zijn in de buurt en met zijn alle naar de supermarkt voor een boodschap tot een uitstapje naar een kinderboerderij of een park. Een vooropstaand feit is dat uitstapje ten alle tijden veilig moeten plaatsvinden. Zo wordt er ten alle tijden voldaan aan het BKR en worden de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapjes strikt gevolgd om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen.
3. Spelen op de BSO. Soms kan het spelen in kleinere groepen een grote toegevoegde waarde hebben voor de ontwikkeling van de kinderen. Op de ochtenden dat de BSO-kinderen nog niet aanwezig zijn op de groep heeft het kinderdagverblijf deze ruimte geheel tot zijn beschikking. De pedagogisch medewerker kan met een aantal kinderen in deze ruimte een gerichte activiteit uitvoeren ter bevordering van de ontwikkeling van de kinderen. Daarnaast maken kinderen van bijna vier jaar kennis met de BSO-ruimte waar zij wellicht heen zullen gaan als zij vier jaar worden.
4. Samen een feestje vieren, als de groepchosisie het toelaat kunnen verjaardag maar ook jaarfeesten samen met de BSO gevierd worden. Indien het niet mogelijk is een feestje met beide groepen te vieren kan er ook voor gekozen worden om bij verjaardag het jongere of ouders broertje of zusje uit te nodigen op het verjaardagfeestje van zijn jongen of oudere broertjes of zusje op de andere groep. Hierbij is het belangrijk dat de pedagogisch medewerkers goed in de gaten houden of alle kinderen zich emotioneel veilig voelen.

3.2 Dagindeling

3.2.1 Dagindeling

Op het kinderdagverblijf werken wij met een vaste dagindeling.

Hieronder beschrijven wij hoe een dag bij het kinderdagverblijf er globaal uit ziet zodat u een beeld kan krijgen wat wij ondernemen en doen.

6.30 – 9.00 uur	De kinderen worden gebracht. De ouders en pedagogisch medewerkers nemen de tijd belangrijke informatie over het kind uit te wisselen. De ouders nemen afscheid van hun kind.
9.30 – 10.00 uur	We gaan aan tafel. We zingen liedjes en eten met de kinderen fruit of crackers en drinken daarbij limonade, water of (lauwe) thee met honing.
10.00 uur	Verschoenen. De grote kinderen gaan zelfstandig naar het toilet, de kleintjes zullen worden verschoond.
9.45 – 11.00 uur	We gaan activiteiten doen met de kinderen. Creatieve activiteiten, zelfstandig spelen in de verschillende hoeken, buiten spelen of muziek maken.
11.00 – 11.15 uur	De gebruikte spullen worden weer opgeruimd samen met de kinderen.
11.15 – 11.30 uur	De tafel wordt gedekt voor de broodmaaltijd. Eventueel gaan de grote kinderen nog naar het toilet.
11.30 – 12.30 uur	We gaan gezamenlijk een broodje eten en melk drinken.
12.30 – 13.00 uur	Tijd voor verschooning. De grote gaan zelfstandig naar het toilet, de kleintjes worden verschoond. Ook worden de kinderen op bed gelegd.
13.00 – 14.45 uur	De groepsruimte wordt schoongemaakt. De kinderen die niet willen of hoeven te slapen mogen zelf spelen of er wordt een spelletje mee gedaan. De pedagogisch medewerker nemen ook hun pauzes.
14.45 – 15.00 uur	De kinderen worden wakker. De kinderen kleden zichzelf zelfstandig aan of worden geholpen, ze gaan naar het toilet of worden verschoond. Daarna gaan we aan tafel zitten.
15.00 – 15.30 uur	We eten een koekje of een ontbijtkoek, drinken limonade, water of (lauwe) thee met honing. Voor de kleinsten is er eventueel een biscuitje.
15.30 – 16.20 uur	We gaan met de kinderen activiteiten ondernemen.
16.20 – 17.30 uur	Tijd voor verschoeningen en eten. De kinderen gaan na het toilet en het handen wassen aan tafel zitten. We gaan samen warm eten op de KDV.
17.30 – 19.00 uur	De kinderen worden opgehaald door hun ouders. Er is voor de kinderen nu ruimte voor vrij spel. Bij het ophalen wordt er door de pedagogisch medewerkers een

korte overdracht gegeven hoe het met hun kind is gegaan die dag.

De eetmomenten:

Naast eten en drinken is het belangrijk om tijdens het eten contact met elkaar te hebben, te praten, te luisteren, vooraf te zingen en te genieten van een gezellige sfeer. Vanuit deze visie eten pedagogisch medewerkers zowel 's middags en 's avonds een hapje mee. Gezamenlijk eten en drinken zijn tevens rustmomenten op de dag. Pedagogisch medewerkers besteden aandacht aan eenvoudige tafelmanieren en hebben daarbij een voorbeeldfunctie.

Verder leren ze hun eigen voorkeur uit te spreken voor een bepaald beleg. Ook wordt geduld geoefend. Wij blijven aan de tafel zitten en wachten totdat het merendeel van de kinderen zijn eten op heeft voor we van tafel gaan. We proberen de kinderen op een speelse positieve manier aan het eten te krijgen. Veelal is het in een groep "zien eten is doen eten".

Een eigen schema:

De baby's volgen hun eigen schema, wat betreft slapen en eetmomenten. Kinderen die nog 2x per dag slapen volgen ook hun slaapschema van thuis. Wanneer een kind in een andere fase komt, bijvoorbeeld een baby die voor het eerst een fruithapje krijgt, wordt dit door de ouders/verzorgers aan de pedagogisch medewerkers door gegeven. Zij bepalen wanneer hun kind hieraan toe is. De pedagogisch medewerkers/mentor noteren dit in de overdracht map in een rapportage zodat iedereen hiervan op de hoogte is.

Eigen voeding en speciale wensen

Op het kinderdagverblijf verzorgen wij de luiers. Mochten de ouders of verzorgers toch liever een ander merk luiers willen, dan moeten zij hier zelf zorg voor dragen. Ook dient de ouder dagelijks te babyvoeding mee te brengen naar het kinderdagverblijf, voorzien van de naam van het kind.

De hygiëneregels schrijven voor, dat de flesvoeding op het kinderdagverblijf wordt klaargemaakt. De melkpoeder moet dus apart worden aangeleverd door de ouders en verzorgers.

Wanneer kinderen een speciaal dieet volgen of om religieuze redenen iets niet mogen eten houden wij hier rekening mee.

Het eigen bakje:

Elk kind heeft zijn eigen bakje met hun naam erop. Hierin kunnen reservekleding worden bewaard van de kinderen, de jassen en eventuele eigen speeltjes. Eigen speelgoed mag meegenomen worden voor tafelmoment of andere gelegenheden, maar wordt verder niet meegespeeld op de groep.

3.2.2 Slaapbeleid

Bij kinderdagverblijf Kids Loods krijgen kinderen de kans op te slapen. Dit gebeurt in een vast bedje in de slaapkamer. Hierdoor raken zij vertrouwd met de omgeving om zich heen en is er een grote mate van structuur hetgeen rust bewerkstelt.

Kinderen vanaf 2,5 jaar kunnen tevens op een stretchers in de groepsruimte slapen, de oudere kinderen die niet meer hoeven te slapen krijgen de kans om op stretchers in de groepsruimte even tot rust te komen, zodat zij de middag weer vol energie zitten om zich verder te ontwikkelen.

3.3 Diensten, extra dagen, en ruildagen

Bij De Kids Loods is de mogelijkheid om een contract af te sluiten door uw gevraagde aantal uren. Ook kan er flexibele uren worden ingekocht. Met flexibel wordt bedoeld dat je alleen de uren betaald die je afneemt, dus je hoeft niet voor een hele dag te betalen als je alleen maar in de ochtend gebruik maakt van de opvang. Mensen die in wisseldiensten werken, geven hun rooster 1 maand van tevoren door, zodat wij de juiste kind-pedagogisch medewerker ratio kunnen maken voor die dag. U bespreekt met de houder van het kindercentrum de gewenste aantal uren van opvang.

3.3.1 Extra dagen en ruildagen

Men kan 2 weken van tevoren aangeven dat men een dag wil ruilen of een dag extra gebruik wil maken van de opvang. Dit kan alleen indien het groepsaantal dit toelaat, oftewel er voldoende pedagogisch medewerkers zijn en niet meer dan 12 kinderen aanwezig zijn op de dag.

Extra dagen zijn mogelijk, mits deze 2 weken van tevoren zijn aangegeven en de grote van de groep dit toestaat en aantal pedagogisch medewerkers. Als deze extra dagen van tevoren zijn aangegeven bij de directie zal deze worden meegenomen in de planning zodat de juiste pedagogisch medewerker/kind ratio ook voldoet aan de wettelijk gestelde eisen.

Het aanvragen geschiedt via de ouderapp van Nanny 4 All. U kind kan alleen komen als u een toezegging heeft gekregen voor de extra of ruil dag.

3.4 Openingstijden, brengen en halen en sluitingsdagen

Kindercentrum De Kids Loods is elke werkdag geopend van 6.30 uur tot 19.00 uur.

De kinderen kunnen gebracht worden tussen 6.30 en 9.00 uur en voor 19.00 uur moeten de kinderen weer zijn opgehaald.

Brengen en halen:

Bij het brengen en halen is het van belang dat er een overdracht wordt gedaan tussen ouders en pedagogisch medewerkers. Hierbij kunnen bijzonderheden worden doorgegeven door de ouders en de pedagogisch medewerkers kunnen de ouders een globaal beeld van de dag doorgeven.

Pas wanneer uw kind op het kinderdagverblijf is wordt de verantwoordelijkheid naar de pedagogisch medewerkers overgedragen.

Afmelden van u kind:

Wanneer uw kind niet op het kinderdagverblijf komt op de afgesproken dag, verwachten wij van u persoonlijk een afmelding. Dit kan per mail of telefonisch.

Ophalen door derde

Wanneer het kind door iemand anders dan door ouders of vaste verzorgers wordt opgehaald wordt er verzocht dit goed door te geven aan de pedagogisch medewerkers. We vragen bij onbekende altijd om een identificatie. Bij twijfels bij het ophalen door een onbekende, wordt er door pedagogisch medewerkers contact gezocht met ouders/verzorgers.

Kinderopvang De Kids Loods biedt kinderopvang voor kinderen van 0 tot 4jaar. Wij zijn geopend van half 7 tot 7 uur van maandag tot en met vrijdag.

De Kids Loods is gesloten op de volgende dagen:

- Nieuwjaarsdag
- 1ste en 2de Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2020, 2025 etc.)
- Hemelvaartsdag
- 1ste en 2de Pinksterdag
- Kerstavond sluiten wij om 17:00
- 1ste en 2de Kerstdag
- Oudejaarsdag sluiten wij om 17:00
- Twee studiedagen per jaar, elk kalenderjaar wordt deze per nieuwsbrief kenbaar gemaakt

3.5 Oudercommissie

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen kinderopvang De Kids Loods. Het reglement van de oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij kinderopvang De Kids Loods uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van kinderopvang De Kids Loods waar de oudercommissie aan verbonden, is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie bevordert goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenregeling.

De oudercommissie wordt gevormd door tenminste 3 betrokken ouders en maximaal 7 ouders. Zij vergaderen meermaals per jaar, deze vergaderingen zijn openbaar en voor elke ouder toegankelijk. De oudercommissie bestaan in ieder geval uit een voorzitter en een secretaris.

3.6 Klachten

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor kinderopvang De Kids Loods

Ondanks alle vormen van contact en overleg is het soms niet te vermijden dat er af en toe iets is wat een ouder niet bevalt aan de opvang van het kind. Een ouder kan bijvoorbeeld vinden dat een pedagogisch medewerker niet genoeg aandacht heeft voor zijn kind of dat zij ten aanzien van een bepaald aspect in haar werkwijze niet goed functioneert. De pedagogisch medewerkers streven ernaar om professioneel om te gaan met kritiek.

De Kids Loods onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

- **Interne klachtenregeling:** Bij voorkeur maken ouders/ verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directe betrokkenen. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de leidinggevende. De leidinggevende zal de klacht in behandeling nemen, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal de leidinggevende contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Binnen ten minste 6 weken na het indienen van de klacht, zal een schriftelijke en gemotiveerd oordeel, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd, verstuurd worden naar de ouder. Voor meer informatie over de interne klachtenregeling kunt u kijken in de interne klachtenregeling die op locatie inzichtelijk is.
- **Externe klachtenregeling:** Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de geschillencommissie, gevestigd in Den Haag. Of het aanmelden van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl.

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie.

Dit kan zijn bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben.

De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.

Hoofdstuk 4: wet kinderopvang

4.1 Drie uren regeling

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroeps kind ratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uren regeling.

De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerkers meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In het kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Op het moment dat de drie-urenregeling in werking is getreden en er slechts één PM'er in het pand is, zorgen we er altijd voor een tweede volwassene die aanwezig is in het pand bv een stagiaire (18+), de groepshulp, een BSO medewerker of de leidinggevende.

Tijdens onderstaande tijden wordt er afgeweken van de BKR, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de kinderopvang is geopend van 6.30-19.00.

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	8.00-9.00	12.30-14.00	18.00-18.30
Dinsdag	8.00-9.00	12.30-14.00	18.00-18.30
Woensdag	8.00-9.00	12.30-14.00	18.00-18.30
Donderdag	8.00-9.00	12.30-14.00	18.00-18.30
Vrijdag	8.00-9.00	12.30-14.00	18.00-18.30

De drie uren regeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de O.C) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

4.2 Pedagogisch medewerkers, stagiaires en vrijwilligers

Al het personeel, stagiaires en betrokkenen van Kindercentrum De Kids Loods zijn in bezit van een geldige verklaring omtrent gedrag en een actieve koppeling in het personen register kinderopvang.

Pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers beschikken over een diploma conform CAO kinderopvang.

De aanwezigheid van vaste en vertrouwde groepsleiding is basis om een goed relatie tussen kind en leiding te kunnen laten ontstaan. Bij de samenstelling van een team wordt o.a. gekeken naar de combinatie in leeftijd, ervaring, culturele achtergrond, creativiteit en geslacht. Een voldoende gevarieerde teamsamenstelling biedt kinderen een breder scala aan mogelijkheden om een relatie op te bouwen met de groepsleiding.

De groepsleiding wordt begeleid en beoordeeld op:

- de wijze waarop zij het kind benaderd en aanspreekt
- de dagelijkse omgang zoals plezier maken, grapjes uithalen, stoeien
- de wijze waarop zij een kind troost, bevestigt, verzorgt, aanmoedigt, uitlegt

- de wijze waarop zij aansluiten op persoonlijke emoties en ervaringen van het kind
- de mate waarin responsief dan wel restrictief op een kind wordt gereageerd
- de mate waarin zij respect voor de autonomie van een kind tonen.
- de mate waarin zij het pedagogisch beleidsplan tot uiting brengen in de praktijk

Bovengenoemde wordt o.a. besproken in het groepsoverleg en Functioneringsgesprek.

Elke pedagogisch medewerker krijgt de mogelijkheid om zich te ontwikkelen en te ontplooiën. De pedagogisch medewerker krijgt de mogelijkheid om naar behoefte en mogelijkheden binnen de organisatie cursussen en trainingen te volgen. Denk hierbij aan EHBO-trainingen, bhv cursussen, cursussen op gebied van pedagogiek. Management is zoveel mogelijk ook aanwezig tijdens deze trainingen zodat zij de pedagogisch Medewerkers gericht feedback kan geven bij het implementeren van de nieuwe vaardigheden op de werkvloer.

Stagiaires:

De stagiaire is bij ons om zichzelf verder te ontwikkelen als pedagogisch medewerkers. De taken die een stagiaire kan uitvoeren:

Alle leerjaren

- Pedagogisch medewerker ondersteunen tijdens activiteiten
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar

Indien de stagiaire in het laatste leerjaar zit en indien zij boven de 18 jaar is mag zij onderstaande extra werkzaamheden uitvoeren

- Aanbieden van een activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag

De taken van de stagiaires verschillen per "soort" stagiaire, leerjaar en opleiding. Zo worden er twee soorten stagiaires onderscheiden:

- **BBL-stagiaires:** een BBL stagiaire volgt een werken-en leren opleiding. Bij deze vorm van opleiding mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%. De BBL-student heeft een arbeidscontract bij kinderopvang De Kids Loods. BBL studenten van de BSO hebben een arbeidscontract van minimaal 12 uur en studenten van het kinderdagverblijf van minimaal 20 uur. Indien een BBL-stagiaire formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie.
- **Bol- stagiaires:** Naast BBL-studenten kunnen er tevens BOL-studenten stagelopen bij De Kids Loods. Zij volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stagelopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor de welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch medewerker ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch medewerker in te zetten dan wordt er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarde:
 - Een bol student mag allen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch medewerkers of tijdens schoolvakanties van de student.

- De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes
- De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar
- De bol student kan allen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO)

Bij kinderopvang De Kids Loods houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in het cao-kinderopvang:

Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en HBO Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze van vaststelling opleidingsfase	Wijze van vaststelling formatieve inzetbaarheid
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/ SPW-4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve opleidingsduur van 3 jaar; * In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding.	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van informatie van de opleidings- en praktijkbegeleider en legt deze schriftelijk vast.
Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/ SPW-4			
Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/ SPW-4	100%		
Fase 4: Diploma SPW-3 of Vierde jaar SPW-4	100%	Nvt	Nvt

De begeleiding van de stagiaires wordt gedaan door de pedagogisch medewerker van de groep in samenwerking met de houder. Maandelijks vindt er een POP-gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de stagiaire. In dit gesprek wordt over het functioneren van de stagiaires gesproken, waar de stagiaires nog in kan groeien, alsmede waar de stagiaire zelf nog in wilt groeien. Daarnaast wordt besproken welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee maanden een POP-gesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch medewerker en de stagebegeleider van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch medewerker kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen indien de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

Er wordt momenteel geen gebruik gemaakt van vrijwilligers.

4.3 Ondersteuning andere volwassenen

Externe adviseur

De Kids Loods werkt samen met een externe adviseur om de kwaliteit van het kinderdagverblijf te waarborgen, maar tevens ook te verbeteren daar waar nodig. De externe adviseur is samen met de leidinggevende verantwoordelijk voor het opstellen van het beleid en de implementatie daarvan. De

externe adviseur adviseert, ondersteunt en begeleidt de leidinggevende daar waar nodig is. Als laatste biedt de externe adviseur eventuele bijscholing, workshop en studiedagen aan.

Pedagogisch beleidsmedewerker

De Kids Loods acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogische kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met een pedagogische coach, die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de pedagogische medewerkers en het schrijven van het pedagogische beleidsplan. Om de pedagogische kwaliteit bij De Kids Loods te kunnen waarborgen, kijkt mee op verschillende fronten van de pedagogische kwaliteit. Zo wordt er aandacht besteedt aan het pedagogische beleidsplan en het implementeren hiervan, het in kaart brengen en monitoren van het pedagogische handelen door middel van observaties en POP gesprekken, en het aanbieden van workshops die aansluiten op de inzichten uit de observaties. Daarnaast wordt de kwaliteit van de leefomgeving en de mate van ontwikkelingsstimulering in kaart gebracht. De pedagogische beleidsmedewerker is gediplomeerd conform CAO kinderopvang.

Leidinggevende

De leidinggevende functie in het primair proces met een operationeel karakter. Onder operationeel karakter wordt in dit verband verstaan dat de leidinggevende zorgt voor het realiseren en aansturen van de uitvoering van de werkplannen en dagelijks leiding geeft aan de pedagogische medewerkers. De leidinggevende geeft leiding aan de pedagogische medewerkers, stagiaires en groeps/ huishoudelijk medewerkers, die zorg draagt voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen bij De Kids Loods. De leidinggevende is verantwoordelijk voor de uitvoering en realisatie van het tactische en operationele beleid.

Medewerkers aansturen, Geeft leiding aan medewerkers door de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden te controleren en coördineren en medewerkers te begeleiden, instrueren, coachen en motiveren, waar nodig. Heeft een begeleidende taak ten aanzien van de pedagogische medewerkers bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek kinder- en/of werkbesprekingen.

Informatie uitwisselen met ouders, door het voeren van intakegesprekken, daarnaast is de leidinggevende het eerste aanspreekpunt indien een ouders inhoudelijk vragen heeft over de opvang.

Als laatste is de leidinggevende het aanspreekpunt voor ouders met betrekking tot klachten alsmede het eerste aanspreekpunt voor de oudercommissie.

4.4 Beroepskracht kind ratio

De Pedagogisch medewerker-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal PM-ers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Bij dagopvang bedraagt de verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal feitelijk aanwezige kinderen ten minste:

- Één beroepskracht per drie kinderen in de leeftijd tot een jaar;
- Één beroepskracht per vijf kinderen in de leeftijd van een tot twee jaar;
- Één beroepskracht per acht kinderen in de leeftijd van twee tot drie jaar;
- Één beroepskracht per acht kinderen in de leeftijd van drie tot 4 jaar;

Het aantal beroepskrachten, bedoelt in het tweede lid, bij een gemengde leeftijdsgroep wordt bepaald aan de hand van het rekenkundig gemiddelde van de voor de aanwezige

Voor het bepalen van de PKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>).

Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogische medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij De Kids Loods:

Groep:	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
KDV De Kids Loods	12	Twee of drie

4.5 Beleid veiligheid en gezondheid

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

4.5.1 Vier ogen principe

Vanuit de Wet Kinderopvang wordt verplicht gesteld dat er tijdens openingstijden van de kinderopvang ten allen tijden moet worden voldaan aan het vierogenprincipe. Het vierogenprincipe betekent dat een beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl de medewerker gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. U kunt bij een andere volwassene denken aan een collega- pedagogisch medewerker, stagiaire (18+), kantoor medewerker of vrijwilliger. Door te werken met het vierogenprincipe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

Wij hechten zeer veel belang aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook geen ruimte binnen onze organisatie. Om deze reden werken wij dagelijks met het vierogenprincipe. Zo lopen de pedagogisch medewerkers en de leidinggevende regelmatig onverwacht bij elkaar binnen. Hoe het vier ogen principe verder vorm is gegeven kunt u lezen in het beleid veiligheid en gezondheid.

4.5.2 Achterwachtregeling

Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet in overeenstemming met het BKR, dient er ten alle tijden een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat altijd telefonisch bereikbaar.